

Minden eddigi társadalom...
N. Erdős
osztályharcok története
1428 Franklin St
Világ proletárjai egyesüljenek!

NÉPAKARAT

"Az iparilag fejlettebb ország a kevésbé fejletlenek saját jövője képét mutatja". (Marx.)

SZOCIALISTA MUNKÁSLAP

No. 40. szám. Vol. VI. évfolyam.

New York, 1908 május 19.

Egyes szám ára 2 cent. Helyben 1 cent.

A JÓK MEG A ROSSZAK.

... Emberek, kik szorgalmasak, energiájuk ügyességük árán lettek urai a vagyonnak. Ellentétjük azok a sokszoros milliósok, kik polgáraink között legkevésbé irigylendők s csodálándók; kikről helyesen mondják, hogy arcuk kemény s kegyetlen lett, míg testük ellágyult, kiknek fiaí boldokok, leányaik pedig idegen hercegek nejei.
Roosevelt Tivadar.

(B.) Így osztályozta a legutolsó elnöki üzenet az ország nagytökekeit. Egyben megsürgette a törvényhozást, hogy vegye védelmébe a jó kapitalistákat a munkásokkal szemben csapjon le a rossz kapitalistákra. A radikális burzsoák megtapsolták az üzenetet; s a polgári lapok megvezérelték. Mert az ő szemüvegükkel nézve most már általános lehet a megelégedés. A jó kapitalisták védelmet nyerne a rossz munkások ellen; a jó munkásokat megvédelmezi a rossz kapitalistákkal szemben. Lehetett volna-e ennél ideálisabb megoldást nyerni azoknak a problémáknak, melyek, mint a viharfelhők, tornyosodtak a politikai és gazdasági élet láthatárán? Lehetett volna-e ügyesebben jóllaknani a szegények kecskéjét a gazdagok káposztájával, hogy mindkét fél meg legyen elégedve?

Ennek az üzenetnek sikerült. Ne vegyük most számba, mily szerepet játszott a közlegő elnökválasztás ez üzenet furfangos megfogalmazásában. Ne keressük most a titkos motívumokat, melyek időnként megszólaltatják a harci riadókat a nagytöke tulajdonságai ellen a demokraták és republikánusok táborában egyaránt.

Igaz, hogy taktikai szempontból nagy fontossággal bír annak kimutatása, hogy mennyi ebben a harci zajban az őszinte hang. Ennek megállapítására elég is volna azok névsorának közzétevése, kik az utolsó elnökválasztásnak költségeihez hozzájárultak. A mult évben napfényre került liszta ékesen szóló bizonyossága volt, hogy Roosevelték éppenséggel nem vetették meg a rossz kapitalisták pénzét, hogy győztesen kerüljenek ki a választási küzdelemből.

Vagy az egész trusztellenes hadjáratnak képmutató volt megállapítani edj volna, ha a tényekkel szembeállítanánk azokat a nyilatkozatokat, melyek a trusztok ellen elhangzottak, azokkal a tettekkel, melyek a munkásnépet sújtották.

Mondom: taktikai szempontból bármily fontos is a képmutatás megállapítása, tekintünk el ettől s nézzük most azt, hogy mennyire állja meg a helyét az az elvi alap, melyen az egész trusztellenes hadjárat folyik s amely alapot idáig Roosevelt nek sikerült a leghatározottabb formában körvonalozni.

Tegyük fel a kérdést a legegyszerűbb formában, hogy mindenki megértse: vannak-e jó és rossz kapitalisták? A jó kapitalisták védelmezése és a rossz kapitalisták elnyomása lehet-e bármily hatással a kapitalizmus következményeire? A személyek üldözése jóvá teheti-e a rendszer hibáit?

Abban a kényelmes helyzetben vagyunk, hogy fölösleges külön foglalkozni az egyes pártiránylatoknak s a pártiránylatok mögött rejlő gazdasági érdekeknek állásfoglalásával, mert hiszen a magukat radikálisoknak nevező burzsoák, bármely pártot tartozzanak is, ebben a kérdésben azon az elvi állásponton vannak, melyeket Roosevelt üzenete kifejezett.

Felejtünk ezekre a kérdésekre. Kétségtelen, hogy a létért való küzdelemben az előny annak a részén van, aki erősebb. Akiben erő, szorgalom, ügyesség van, minden esetben előbb fog munkárejtére vevőt találni, mint azok, kik e tulajdonságoknak híjával vannak. Munkájuk gyümölcséből többet is kapnak vissza. Azonban, még ha munkájuk teljes gyümölcsét élvezhetnék is, vagyont nem gyűjthetnek. A vagyonnak forrása másoknak kizsákmányolása. Még ez sem elegendő. Egynek kell sokat kizsákmányolni, hogy vagyonra tehessen szert s ha vannak is látszólagos kivételek, azok is csak e szabályt erősítik meg.

S miután úgy a jó, mint a rossz kapitalista kizsákmányolt bennünket, mi a különbség, ha az egyik a mi verejtékünkől gyűjtött vagyonból az istennek templomot, a másik pedig perditáinak palotát épít? Mit változtat a mi nélkülözésünkön, a mi nyomorunkon, ha a jó kapitalista misszió intézetet vagy a rossz kapitalista versenystábot tart fenn?

Ha a jó kapitalista, a gyöngébb, védelmet keres a rossz kapitalista, az erősebb ellen, ám tegye, de ne várja, hogy a munkásosztály védelmezze meg, amelynek tökéletesen mindegy, hogy emberileg, a privátéletben jónak, vagy rossznak nevezhető kapitalista zsákmányolja-e ki munkárejtét s fosztja-e meg munkájának gyümölcsétől?

Elégyszer voltunk eszköz az elnyomó-osztály kezében, hogy diadalra segítsük egyik vagy másik árnyalatát. Az eredmény mindig az volt, hogy mi fizettük a hadisarcot. Hanem tanuljunk a magunk kárára. Annnyit legalább is megtanulhatunk, hogy a jó vagy rossz kapitalisták egyéni tulajdonsága ne vezessen többé félre bennünket. A radikális burzsoáknak s a reformálók végtelen fajainak közös sajtáságuk az, hogy személyben keresik a hibát s nem a rendszerben.

Akik csak a nagytökeket ellen küzdenek s nem a rendszer ellen, mely nagy tökésekkel nevel, eleve elvesztették a harcot. Delekapaszkodnak a gazdasági törvények összeálló kerekéibe, melyek összemorzsolnak minden ellenállást.

A kis kapitalista politikai szószóli, Roosevelt és Bryan nem a kapitalista rendszer ellen küzdenek, s mikor az ipar királyainak a kistöke nevében odadörgik: Le a polcrol — (jogos a gyanu) — utána gondolják: — hogy mi ülünk helyetekre.

Bármily kómikus a kép, a mely élénk táru a kapitalista rendszer végrehajtó bizottságának a kapitalisták ellen indított harcában; sokkal többet szenvedett már a munkásosztály a kapitalizmus uralma alatt, semmint gondtalanul mulathatna a helyzet kómikumán.

Emlékezzünk csak! Valahányszor forrongásban volt a társadalom mélye, mindig akadt jelszó, mely a forrongó elemeket félrevezette. Mindig készen állt a villámhárító, mely felfogta a lecsapó villámot. A hűbér-rendszerben forrongó elemeket a kereszties háborúk vezettek félre. Európában hosszú időn át a társadalmi bajok univerzális orvossága a zsidóüldözés volt. A franciaországi töke, hogy meneküljön, a papságot szolgáltatta ki.

Forrongásban van ismét a tömeg. A kapitalizmus épülete veszedelmesen recseg-roppog; lehetne-e jelszó, mely alkalmasabb volna a fenyegető veszély elhárítására, mint mely a rossz kapitalistákat teszi felelőssé, hogy megmentsék magat a kapitalizmust?

Ismé, a régi nóta újabb változata! Feláldozni az egyént, hogy mentve legyen a rendszer. El kell ismerni, hogy elég ügyes a fogás; jobbat alkalmazni aligha lehetne.

Rajtunk áll, hogy ne legyen meg a kívánt sikere. A kapitalista rendszer az, mely a kapitalistát termi, kiknek élvezete izléstelen tekozas, kinek fia bolond, lánya pedig idegen herceg neje. A kapitalizmus terméke a jó kapitalista is, ki templomot épített, bibliát osztat, misszionáriusokat küld az afrikai szerencsény nyakára. A kapitalizmus terméke a végtelen nyomor, melynek sulya alatt megroppannak a munkásosztály vállai.

Nem a jó vagy rossz kapitalista ellen kell folytatni a harcot, hanem a kapitalizmus ellen. S amint hiába védi Roosevelt a jámbor tökést a gonosz ellen, ki a gyöngébb kisajátított kizsajátítja, hiába fogja védelmezni a kisajátítás rendszerét mi ellenünk.

Tiltszán áll előtünk a cél. Nem tesszük felelőssé a rendszer hibáért a személyeket. Megtámadjuk magat a rendszert. Jelszavak félre nem vezetnek, áldozatok ki nem elégitenek. A polgári pártok harci zaja; a kapitalista érdekek hadilármája belevész a munka haladó táborának morájába.

Hadd röpködjenek a jelszavak, hadd visszhangozzék az ország kortes-üzenetekről, radikális választási szónoklatokról: fölzengett a jövő zenéje s nem fogja elhallgattatni semmi!

A "VILÁG IPARI MUNKÁSAI" SZERVEZETÉNEK ALAPELVEI.
(The preamble of the Industr. Workers of the World")

Daniel De Leon előadása
a minneapolis-i, minnesota-i Union Temple-ben
(Folytatás) (6)

Egy pilanattal ezelőtt jelentettem ki, hogy a bérek átlagos emelkedése, melyeket az egyes munkás javára irnak, csak a "papirosok történet" emelkedések és megígértém, hogy ezt be is fogom bizonyítani. Ezt most meg fogom tenni. Mint láttuk, a bérek 1890 és 1900 között 9 dollárral estek. Mindazonáltal a számok tényleg azt mondják, hogy 1890-től 1900-ig az átlagbérek évi 59 dollárral való szaporodása mutatható ki. Még ha ez a kicsiny szám megállhatna is a helyét a vizsgálattal szemben, valószínűságot volna. Mi más mint gony évi 59 dolláros béremelkedés, harminc évi kemény munka után oly osztály számára, melynek csontjai és verejtéke amaz idők alatt az összességét 8,806,954,124 dollárnyi hallatlan összeggel növelték. Szomorú gony ez; de a szomorútól a nevelésig csak egy lépés vá-

laszt el bennünket. Be fogom önöknek bizonyítani, hogy ez az 59 dolláros jelentéktelen emelkedés is a közmondászerű "Thirty Cents"-re zsugorodik össze. (Derűtség) Az érvelés azon irányra, melyet most magamra veszek, csak egyik része azon második vizsgálattal, melynek a "kifizetett bérek" hasábját alávettem és amely elhuzta annak lábait alól a talajt. A következő vizsgálat, melynek azt most alá fogom vetni, még a maradványokat is le fogja rombolni.

Láttuk, mily tévútra vezetők, mert elégtelenek voltak mindazon hasonlatok, melyek a különböző korszakokban kifizetett bérekre vonatkoztak, anélkül, hogy egyidejűleg megemlítettk volna a béremelkedések számát, akik között a bérek az illető időszakokban szétosztás alá kerültek. Most be fogom önöknek bizonyítani, hogy a bérek illető összehasonlításai, melyeket különböző időpontokban még ugyanazon bérmunkásnak fizettek is ki, mennyire félrevezetők és mennyire "a megtévesztés szándékával" adatnak ki, ha más tényezőket is nem vesszünk tekintetbe.

Hadd kezdjem meg ezen pont körüli érvelésemet egy példázattal. Mondjuk, hogy bérem a mult évben napi 1 dollár volt, ezidén pedig napi 1 dollár 25 centet tesz ki. Vajjon az a pusztá tény, hogy 25 cent középpénzt többet kapok, mint a mult évben, elegendő feltevé-e, hogy azon következtetést vonhattam le belőle, hogy ezidén napi 25 cent értékkel gazdagabb vagyok. E kérdésre való válasznál egy további megvilágítással fogok segítségükre lenni. Feltevé, hogy a mult évben, a midőn bérem 100 centet tett ki, az életfenntartás költségei — házbér, táplálkozás, ruházódás, a föltélenül szükséges életszükségletek — 99 centet tettek ki. Mi következnék ebből? Az, hogy szükségteim kielégítésén felül 1 centet felmaradt. Ezt a centet akár a takarékpénztárba tehetem (derűtség), akár értékpapírokba fektethetem (derűtség), amint azt állítolag a munkások oly kiterjedt mértékben teszik. (Derűtség) De feltevé, hogy most, hogy ezidén, mikor bérem 125 centet tesz ki, az életfenntartás-költségei 126 centre emelkedtek. Mi az eredmény? Az eredmény az, hogy "jótévesztés" (Derűtség és teszés) Ezt a pontot tehát értik.

Aki azt mondja nekünk, hogy béreink emelkedtek, anélkül, hogy egyidejűleg a tekintetben is nyilatkoznék, hogy miképp alakultak az életfenntartás költségei, az meg akar bennünket tévesztetni. Ez az eset forog felf — többek között — azzal a tanuval is, aki itt a táblára van szögezve. Néma, mint a sir, az említett kérdés tekintetében. Nem szükséges azonban, hogy ez az ő hallgatása engem is zavarba ejtsen. Egyezzen nincs is rá szükségem. Engedelmeikkel önöket magukat fogom ez egyzer élő statisztikai számok gyanánt felhasználni. Felkértem önöket mindnyájukat, beletérte a tudat is, kik e kérdésben bizonyára jó tanácsot tudnak adni, — mindannyiukat, kinek tapasztalata amellet szól, hogy az életfenntartás költségei most alacsonyabbak, mint 20 vagy 10 évvel ezelőtt voltak, emeljük fel jobb kezüket. Kérném az ülésezetők legyen szives a felelet megadását, végig néz a hallgatóságon és kijelenti: "Egy kéz sem látható." Most azokat kérném, hogy emeljük fel jobb kezüket, akik azt tapasztalták, hogy az életfenntartás költségei most ugyanazok, mint 20 vagy 10 évvel ezelőtt voltak, sem nem magasabbak, sem nem alacsonyabbak. Lesz oly szives az ülésezetők ismét megismételni a kezeiket? (Az ülésezetők felelemkedik, végignézi a tömeget és megjegyzi: "Egy kéz sem látható.") Még egy harmadik szavazást fogunk megkísérlni. Kérnem mindazokat, kiknek tapasztalata azt bizonyítja, hogy az életfenntartás költségei emelkedtek, még pedig észrevehetőleg emelkedtek. (Mindenkéi felméli kezét.) Lesz szives megolvadni ülésezetők elvtárs. (Az ülésezetők: Tulsokan vannak, hogysem megolvashatnám őket.)

Az atlanti óceánon kezdve a Mississippin tul ugyanazt a választ nyertem mindenütt hallgatóimtól, kikkel szemben állottam. Házbér és minden életszükséglet ára mindenütt emelkedett. Ide vándorol hát nagy része, a java, sőt talán még több, ama csodálatraméltó 59 dolláros béremelkedésnek, mely 1870 óta észlelhető. (Tetszés.)

Azon leszek immár, hogy leromboljam ama szaporodásnak esetleg még fennmaradó töredékét is. Láttuk, hogy az életfenntartás költségeinek ismerete nélkülözhetetlen ahhoz, hogy helyes fogalmat alkossanak maguknak arra nézve, hogy vajjon a bérek emelkedése az állapotok javulását jelenti-e. Láttuk, hogy elképzelhető a bérek emelkedése anélkül, hogy ez az állapotok aránylagos javulását vonná maga után, ha az életfenntartás költségei emelkedtek. Közele rokonágban az árukért fizetett árak kérdésével áll az áruk minőségének kérdése.

(Folytatjuk.)

Családi élet és szocializmus.

Karl Kautsky után.

Az a bérmunkás, aki régebben nem tartozott a vállalkozó családjához, eredetileg nem csupán saját fenntartásának, hanem családjá eltartásának költségeit is meg kellett, hogy kapja munkabérében, hogy képes legyen szaporodni és munkárejtét átörökíteni. Ezen szaporodás nélkül a kapitalisták örökösei nem találtak volna proletárokat, kiket kizsákmányolhatnának. Ha azonban a nő, sőt kora ifjúságától fogva a munkásgyermek is képes rá, hogy önmagáról gondoskodjék, akkor a férfimunkás bére, anélkül, hogy munkárejtének fenntartása veszélyeztetve volna, csaknem teljesen saját személyének fenntartási költségeire szállítható le.

Ezenkívül a nők és gyermekek munkája még azon előnyt is nyújtja, hogy ezek kevésbé ellenálló, mint a férfiak. És a munkaadók körébe való besorozásuk óriási mértékben növeli a munkaerő kínálatát is a munkapiacra. A női és gyermekmunka tehát nemcsak a munkás fenntartási költségeit süllyeszti, hanem ellenállóképességét is csökkenti és a munkaerő kínálatát is szaporítja. Ezen körülmények mindegyike által odahat, hogy a munkás bérért leszállítsa.

A nő ipari munkája azonban a társadalomban a munkás családi életének teljes szétronbolására is vezet, anélkül, hogy azt egyidejűleg más magasabbrendű családi alakzat által helyettesítene. A tökések termelési mód a legtöbb esetben nem oldja fel a munkás magánháztartását, de megfosztja ezt minden előnyös oldalától s csupán árnyoldalait hagyja fenn, mindegyikét pedig a nő erőpótlását és a közéletből való kizárását. A nő ipari munkája manapság nem jelenti a házi munka alól való szabadsulását, hanem az eddigi tehernek egy újjal való szaporodását. A munkás háztartása eizülük, ha az asszony kénytelen a kenyérgyűjtésben segítségére lennie; amit pedig a mai társadalom az egyes háztartás és család helyébe meghonosít, az nyomorult felintézkedés, a népnyomha és a szegény iskola, melyek a gazdagok testi és szellemi táplálékának hulladékait dobják oda az alacsonyabb osztályoknak.

Azzal vádolják a szocialdemokráciát, hogy a családot meg akarja szüntetni. Igaz az, hogy mi tudjuk, miképp minden termelési módnak más és más háztartási forma is felel meg, mely ismét más és másképpen formálja a családot. Mi a családnak manapság fennálló alakját nem tartjuk az utolsóknak és elvárjuk, hogy egy új társadalmi forma új családi alakzatot is fog ki- és fejleszteni. De ez a feltevé mégis csak egész más valami, mint a családi kötelék feloldása utáni törekvés. Aki a családot valóssággal megszünteti — nem csupán megszüntetni akarja, hanem tényleg szemeink előtt szüntetni meg, az nem a szocialdemokrácia, hanem a kapitalista. Régebben is sok rabslolgatató szakította el a férfit a nőtől, a szülöket munkaképes gyermekeiktől; de a tökések még a rabslolgatóság gyalyalatoságait is lefözik; ők elrabolják a csecsemőt az anyától és arra kényszerítik utóbbit, hogy azt idegenek kezeire bizza. É oly társadalom, melyben ez nap-nap után száz és ezer esetben fordul elő, oly társadalom, mely külön a saját "támaszai" által pártolt "jótékony" egyleteket alakított, melyeknek az volna a hivatásuk, hogy az anyának megkönnyítsék a gyermekétől való elszakadást — ily társadalomnak van mersze a szemünkre hányni, hogy mi fel akarjuk oszlatni a családot, csak azért, mert az a meggyőződésünk, hogy a háztartás munkái, mint eddig, úgy ezután is mindinkább önálló hivatásokká fejlődnek ki és ezáltal a háztartás rendjét és a családi életet át fogják alakítani!

A család felosztásának vádjával karöltve jár a nőközösség vádjá, melyre állítolag szintén törekszünk. Ez a szemrehányás is épp oly hazug, mint az előbbi. Sőt éppen az állítjuk, hogy minden nőközösség ellentéte minden nemi kényszernek és fajtalanagságnak, vagyis az ideális szerelem az, ami a szocialista társadalomban minden házassági kötelék alapja lesz és hogy ez a szerelem egyedül ilyenben juthat általános érvényre. Mit látunk ezzel szemben manapság? A nők ellenálló képességének hiánya akkora, hogy azoknak, kik eddig háztartásaikba bezárva, a közéletből és a szervezedeis hatalmáról többnyire csak homályos sejtelmekkel bírtak, a kapitalista vállalkozó mérészel tartósan oly béreket fizetni, melyek fenntartásukra nem elegendők s azok pótlására prostitúcióra utalják őket. Az ipari női munka kiterjedése mindenütt azt az irányzatot mutatja, hogy maga után vonja a prostitúció terjedését is. Az istenfélelem és jámbor erkölcs

országában is egészen "virágzó" oly iparágak vannak, melyek munkásnőit oly rosszul fizetik, hogy éhen kellene veszniök, ha nem prostituálnák magukat. És a vállalkozók kijelentése szerint épen ezen alacsony béreken nyugszik a versenyképesség, az ipar "virágzása". Magasabb bérek tönkre tennék őket.

A prostitúció oly régi mint a szegény és gazdag közötti ellentét. De ezelőtt a prostitúciók átmeretel képeztek tolvajok és koldusok között, fényűzési cikk voltak, melyet a társadalom megengedhetett magának, melynek elvesztése azonban korántsem veszélyeztetette volna fennmaradását. Manapság azonban nem csupán a "lumpenproletariat" női, hanem a munkásnők is kényszerítve vannak rá, hogy testüket ellenszolgáltatás fejében áruba bocsássák. Ez az áruba bocsátás pedig nem a társadalom fényűzési hajlamainak kielégítésére történik többé, hanem ez egyike lett az ipari fejlődés alapjainak. A tökések termelési mód a prostitúció a társadalom egyik támaszává lesz. Amit a társadalom védelmezői nekünk hánynak szemünkre, azt ők maguk üzik: a nőközösséget. Természetesen csak a proletáriátus nőivel való közösséget. És oly mély gyökereket vert a nőközösség ezen fajtája a mai társadalomban, hogy ennek képviselői a prostitúciót általános szükségesszerűnek mondják. Nem tudják elképzelni, hogy a proletáriátus megszűntetése a prostitúció megszűntetését jelenti, mert egyáltalán nem tudnak nőközösség nélküli társadalmat elképzelni.

A mai nőközösség a magasabb társadalmi rétegek találmánya, nem a proletáriátusé. Ez a nőközösség egyik fajtája a proletáriátus kizsákmányolásának. Nem szocializmus, hanem ép az ellenkezője ennek.

A női és gyermekmunka meghonosítása az iparban, mint láttuk egyike a leghatalmasabb eszközöknek a kapitalizmus számára, hogy a munkabéreket leszorítsák.

De időnként ép oly erősen hat egy másik eszköz is: munkások importálása elmaradt vidékekről, hol a népességnek még csak csekélyek az igényei, ezzel szemben azonban a gyárak által még nem tört munkáerővel rendelkeznek. A nagyipar, nevezetesen pedig a gépekkel folytatott üzem kifejlődése nemcsak azt a lehetőséget teremti meg, hogy ezen iskolázatlan munkásokat az iskolázottakkal helyettesítsék, hanem annak a lehetőségét is megteremti, hogy őket gyorsan és olcsón előteremtsek. Karöltve a termelés fejlődésével halad a forgalom fejlődése; a tömegtermelésnek megfelelő a tömegszállítás, nemcsak áruk, hanem egyszerűsminde személyek tömegszállítása is. Gözgépek és vasutak, a kulturának ezen dicsőített hordozói nem csupán fegyvereket, pálinkát és nemi betegségeket hoznak a barbároknak, hanem hozzánk is vezetik a barbárokat és vele a barbárságot. A földművelőknek a városokba való öntözése mind erősebbé válik. És mind távolabbról vonulnak a szükséglet nélküli, kitarító és akaratnküli seregek. Szlovok, svédek és olaszok jönnek bérlényomókként Németországba; németek, belgák, olaszok Franciaországba; szlovok németek, olaszok, irek és svédek Angolországba és az Egyesült Államokba; chinaiak Amerikába és Ausztráliába s talán nem nagyon távoli időben Európába is. A német hajókön immár chinaiak és négerék foglalják el a fehér munkások helyét.

Ezek az idegen munkások részben kisajátított kispaszatok és kispolgárok, kiket a tökések termelési mód tett tönkre, üzött ki házukból s nem csupán otthonuktól, hanem hazájuktól is megfosztotta őket. Csak meg kell nézni a kivándorlók számtalan főből álló seregét és könnyű a válasz arra, hogy vajjon a szocialdemokrácia-e az, mely őket hazátlanokká teszi, mely a hazátlanagságot tenyészti.

A kispolgárok és kispaszatok kisajátítása, távoli országok munkásömegeinek ide-oda szállítása, a női és gyermekmunka kifejlődése, a tanulási idő megrövidítése által, mely utóbbi pusztá betanulási idővé válik, sikerül a tökések termelési módnak a rendelkezésére álló munkaerő számát óriási mérvben szaporítani. És ezzel karöltve halad az emberi munka termelő-képességének folytonos fokozódása a technikai javítások és tökéletesítések szakadatlan haladása következtében. És ezzel be nem érve, a kapitalista kizsákmányolás még az egyéni munkaerő kihasználását is a végsőök fokozza, részben a munkaidő kiterjesztése, részbe, főleg ott, hol azt a törvényhozás vagy a munkásszervezet meghusítja, a munkás nagyobb foku megfeszítése által.

NÉPAKARAT

szocialista munkáslap.

A Szocialista Munkáspárt hivatalos közlönye.

Kiadja

Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség
516 East 6th Street, New York, N. Y.

Megjelen minden kedden és pénteken.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre	3.00
Fél évre	1.50
Negyed évre	0.50
Európába	12 koronára
Egyes szám ára 2 cent.	

A Munk. Bet. Szöv. hivatalos közlönye.

Szerkesztővel értekezni lehet hétfőn és szerdán 6-tól 8-ig.

NÉPAKARAT

Publ. by the Hungarian Socialist Labor Federation of America

516 East 6th Street, New York, N. Y.

ARNOLD GONDA NATIONAL SECRETARY.

A. WALDMAN NATIONAL TREASURER.

ISSUED EVERY TUESDAY AND FRIDAY.

SUBSCRIPTION YEARLY \$2.00
SINGLE COPIES 2c

Entered as Second-Class Matter August 28, 1907,
at the Post Office at New York, N. Y.

New York, Tuesday, May 19, 1908

FIGYELMEZTETÉS.

Szövetségünk osztályait, az egyes elvtársakat és mindenkit, akit érdekel, figyelmeztetjük, hogy országos szervezetünk címe úgy mint eddig: Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség (Hungarian Socialist Labor Federation) Jelvényünk kalapácsot emelő kar.

Ennek megjegyzése azért vált szükségessé, mert egy újabb alakult testület megtervezésén hasonló címen kezdte működését és felületes szemléletre tévedést idézhet elő; ez az "Amerikai Magyar Szocialista Szövetség" (Hungarian Socialist Federation of America) mely semmiféle összeköttetésben a mi szövetségünkkel nem áll s így ténykedéséért a mi szövetségünk nem felelős.

Az Am. Magy. Szoc. Munk. Szöv.

Központi Vezetősége.

MODERN DISZNÓK

— asztaltársaságot alapítottak. —

Aki azt hiszi, hogy ebből az írásból tréfa kerekedik ki, az máris vegye tudomásul, hogy tévedett. Amerikában minden megeshetik, azt szokták mondani és ebben van is valami. Hát kérem, mégis csak csodálkoztam egy kicsit, mikor minapiban olvastam Tihamér ur ujságpapírján, hogy a new yorki disznók asztaltársaságot alakítottak már néhány hónap előtt.

Eddig tudvalevőleg csak az emberek használtak asztalokat, a disznók pedig vályut. Így egy cseppet sem csodálkoztam volna, ha Tihamér ur egy szép napon arról ad hírt, hogy a disznók megalakították az első "vályutársaságot". Miért ne? Művelt, amerikai disznóktól kitélik még ennyi.

Igen ám! Csak hogy Tihamér ur lapja szerint nem vályu, hanem asztaltársaságot alapítottak a disznók és még hozzá nem is amerikai, hanem magyar disznók!

Honfitársaim! Fogja el kebleteket a hazafias önérzet és örvendeztetek velem lekesedő szívvel afelett, hogy honfitársaink a kultúra hágesőjén ily magas fokot értek el.

Olvassátok el Tihamér ur ujságát és lássátok, miként szólítja fel a "New Yorki Magyar Disznó Asztaltársaság" a hozzájuk még nem esatlakozott magyar disznókat a tömörülésre. "Mielőbbi tömeges belépésüket tárt karokkal várja" a disznók elnöke és a disznók jegyzője.

És vajjon mit akarnak disznóok? Tán a vágóhid ellen akarnak tömörülni, hogy szalonájukat megmentsék? Oh nem! Ők ennél sokkal önzetlenebbek, ők magukra még csak nem is gondolnak. Ők jó disznók, akik "szegény, elárvult magyar gyermekeknek akarnak segíteni."

Látod önző, gonosz emberi fajzat? Te megölöd a disznókat, a nemes, asztal mellé ülő magyar disznók pedig kenyérről dobják vissza azt, aki rájuk kést fog; a ti gyermekeitekért áldoznak — heti tíz centet. Mert a fizetség nélkül nem lehet a disznók asztalához telepedni.

Mit prédikáljatok morált? Szálljatok magatokra és elméldkedjétek emberek! Ha a disznók is már annyira tartanak, ti is nemestétek meg sziveteiket.

No, de már azért csak elutazom New Yorkba, hogy a civilizált, asztalhoz telepedő disznókat megtekintsem. Megérdemli az utiköltséget.

Figyelő.

A JÓTÉKONY HÖLGYEK

Az amerikai polgári lapok ujjogva írják meg, hogy Dorothy Whitney kisasszony a dusszagdag Wm. C. Whitney leánya milyen jószívű. Egy rongyos újságúrs fiúnak 25 centet adott, miután kellett vizsgálat után meggyőződött róla, hogy szegénykét az atya kényszerítette saját kenyere megkeresésére.

Jól tette volna Whitney kisasszony, ha kikutatja, miért "követelte" az apa fiától, hogy az iskolát elhanyagolja és belevesse magát a kenyérharc szennyes hullámaiba; akkor aztán nem szörnyűködnék az atya lelketlenségén hanem borzadva fordítana hátát saját osztályának, a tőkések hercepsortjának, mely a szegény atya munkájának gyümölcsét felszívta, mint a szivacs a vizet.

Delight Dickinson kisasszonyról meg azt írják, hogy esküvőjén páratlanul szép volt a ruhája, valóságos remeke a szabó-művészetnek. "Arca telt és rózsás volt, szeméből a boldogság sugárzott" — írja az újság és a zsíros száju nyárspolgár fantáziája kéjelegve varázsolja maga elé a bájos menyasszonyt.

... Mi meg azokat a sápadt arcu, megtört szemű proletárlányokat látjuk magunk előtt, akiknek munkája azt a szép ruhát előállította és azt a megtört, éhező proletárcsárdot, mely több évig élhetne annak a ruhának az árából...

A jótékony hölgyek ingyen levest osztogatnak. Szegény Ferdinand Thompson pedig New Yorkban, 493 Wendover alatti lakásán agyonlőtte magát, mert nincs munkája és kenyere. Hiába beszélt szegény 6 élő nyelven, hiába volt meg benne a munkaképzés, az ő részére nem jutott hely "a természet dusan terített asztalán."

Az amerikai hazafi pedig büszke az ő szabad honára, ahol mindenkinek joga van éhen fordulni, vagy ha jobban tetszik neki, magát fejbőlöni.

"A. M. S. E."

Megalakult az amerikai magyar újságírók egyesülete "Amerikai Magyar Sajtó Egyesület" címen. Elnöke a clevelandi élelpar szerkesztője, Kemény György, mivel csak mondani akarják, hogy az egész dolog csak tréfa és nem komoly. Különben már kiadták a felhívást a gyűlésre, amit mi előre jeleztünk. Ez a felhívás még becsületesebb, mint a régié, mert akkoriban más címek alatt gyűjtöttek, míg most nyíltan megmondják, hogy a maguk részére.

"Tegyétek kezeiket szívetekre — t. közönség — s valljátok be őszintén, hogy a közérdek leghűbb harcosa, az újságíró, megérdemli azt, hogy amikor beteg s amikor a toll kihull a kezéből, ne maradjon nyomorúságban, segítség nélkül."

De t. újságíró uraim! Ki gondoskodik mi rólunk, ha kihull a kalapács kezünkől? Elég nekünk a magunk baja, forduljanak önk azokhoz, akiknek érdekében koptatják a tollat: a kapitalistákhoz. Ha pedig nem akarnak betegség esetén nyomorba esni: hisz hirdetik önk százával a jobbnál jobb magyar betegségyógyítókat, lépjenek be valamelyikbe. Talán derogál önöknek munkasegyletbe menni? Pedig mily szépen irnak önk, olvassuk csak!

"Hiszük, hogy a Sajtó Egyesület segítő-és nyugdíj-alapjára rövid idő alatt együtt lesz a töke. Hiszük, hogy nem lesz Amerikában magyar egyesület, mely pártoló tagul be ne lépjen a Sajtó Egyesületbe. Hiszük, hogy az egyetek, körök, bankárok, kereskedők, iparosok, vállalkozók és a többi jó magyarok nem fognak közömbösen megfeledkezni a Sajtó Egyesületről.

Az alapító tagság egyszer s mindenkorra száz dollár.

A pártoló tag egy évre tíz dollárt fizet az egyesület pénztárába.

Nem is sok: alapító tagság 100 dollár, pártoló tagság 10 dollár. Nagyban kezdtek a rongyszédést és hiába hisznek bármint a magyar egyletekben, csak tisztavirág-életű lesz az új fajta egyesület.

A t. újságíró urak tanulhatnának tőlünk, az egyszerű munkásoktól; hogy könnyorádmányokkal nem lehet a nyomort enyhíteni. Azt a társadalmi rendszert kell lerombolni, mely szülőanyja a nyomornak. És hogy önöknek, t. újságíró uraim, félniök kell a betegségyük esetén beálló inségtől, nem mi vagyunk az okai, hanem azok, kik uton-utófélen csak gyalognak, piszkolni tudják azokat az embereket, kik tisztesség, becsületes munkabéért harcolnak. És önk e gyalázók közé tartoznak. Ezért nem számíthatnak önk a mi támogatásunkra.

NEWARKRÓL.

Szövetségünk VI. osztálya, a newarki (N. J.) — amint lapunk 12-iki számában olvassom — egy vitaestélyen ezt a tárgyat tűzte ki: "Politikai vagy gazdasági szervezkedés?" A vagy szócska kapcsán van egy és más mondani való. Szövetségünk jelszava eddig "politikai és gazdasági szervezkedés" volt és pedig mindkét téren az osztályharc alapján és kétségkívül a jövőben sem lesz változás e tekintetben.

Newarkon magyar elvtársaink így működtek mindez ideig: fenntartják szövetségünk VI. osztályát és az I. W. W. kebelébe tartozó Vas-és Fémmunkás-Szervezet magyar ágát, mely utóbbinak alakításakor éppen magam voltam a

NÉPAKARAT

magyar előadó. Hogy pedig most a "vagy" kötőszócska hangzik Newarkon, ez nem hívná fel figyelmemet, ha akaratlani is nem látnék kapcsolatot közte és a VI. osztálynak működése közt.

Amint már a multkor regisztráltam, szövetségünk egyik leggyengébb osztálya, a newarki — mindössze 15 tagról számol be és alig tud számot adni valamelyes működéséről. Az okokat keresve, nem gondolom, hogy főként az erőnek a gazdasági mozgalomban való lefoglaltsága a hanyatlás oka, mert ez esetben ez utóbbinak hatalmas növekedéséről adott volna számot a Népakarat. Azt hiszem, helytelen munkabeosztásban rejlik a hiba.

Nézetem szerint ez volna a helyes rendszer: Szövetségünk is, az I. W. W. is a nevelésre, tanításra, fekteti a fősúlyt ezt a munkát tehát együttesen végezhetné a VI. oszt. és a szakszervezet annál is inkább, mert helyiségük közös. Így a szövetség nem vasmunkás tagjai is alaposan elő volnának készítve az I. W. W.-hoz való csatlakozásra, a mire azonban csak akkor kerülhet a sor, ha egyidejűleg valamely szakmához tartozó többi nemzetiségbeli, elsősorban pedig bennszülött munkások is sorompóba lépnek az I. W. W.-ért (így történt a vasmunkásoknál is); mert hogy egy nemzetiségű egyedül kezdjen meg egy ipari szervezetet építeni, az kész bukás. Emellett gondoskodni kellene arról, hogy a szakszervezetek magyar tagjai egyidejűleg kivétel nélkül a szövetségnek is tagjai legyenek. A szövetség osztályának főtövényessége pedig az volna, hogy a lapunkat terjeszse és támogassa. Erre a lapra az I. W. W.-nak van szüksége első sorban, de ugyanakkor fenntartani nem bírná egész sereg magyar ipari szervezet sem; ehhez szövetség kell.

Meg vagyok róla győződve, hogy Newarkon nem elv szempontokból vetődött felszínre a politikai "vagy" gazdasági szervezkedés kérdésében a vagy szócska, hanem praktikus tényezők születtek. Tán nem bírják a kettős anyagi terhet. Akkor tessék a VI. osztályban a havijárulékot 10 centben megállapítani, ez nem teher. A nevelő munkát végezhetik a szakszervezetekkel közösen. Azonul pedig gondoskodjék az osztály pénzfőorrásokról a lap részére. Ha tavaly tudott a betegségyelőz nagyszabásu mulatságot rendezni miért ne tudnák azt megtenni az elvtársak a lap részére is? Az pedig, hogy az itteni szocialista tábor szerves részévé tegyék a magyarságot a S. L. P. zászlaja alatt, nem hiszem hogy nézeteltérés tárgyát tenné ki Newarkon. Ott nem igen akad szindikalista. Gyakorlati téren pedig nincs akadály a megoldás útjában, és reméljük, hogy a VI. oszt., mely először hangoztatta a hetenként kétszer megjelenő Népakarat szükséges voltát, érezni fogja felelőssége és kötelessége súlyát és nem fogja elterelni a figyelmét szövetségünk ez idő szerinti legégetőbb és legaktuálisabb kérdéséről. Ezt megköveteljük Newarktól. Ha helyesen fognak működni és megteszi kötelességüket ottan: elvtársaink, a VI. osztály nagy lesz. S. M.

EGY KIS LECKE.

A rendőr mindenütt rendőr, még Amerikában is. Az ő szemükben minden más emberi halandó csak "kutyá cibél". Ahol csak lehet, mutogatják nevelétségeiket és öklüknek nyers erejét. Ilyen módon akart magának respectust szerezni M. Devanney, a Bath Beach Station rendőrkapitánya. De ez egyszer emberére talált és kihuzta a lutrit.

Az eset vasárnap történt mikor is egy az Ulm Parkból elindult kiránduló társaság a Bath Beachre indult vonatra akart felszállni. Miután a kocsi már megtelt, a kapitány ur a helyett, hogy szép szóval figyelmeztette volna a társaságot, letartóztatással fenyegette a tolongókat és akít közel ért, hát egy policeosan orron ütögette. De nem sokáig, mert Edward H. Hynn, a B. R. T. inspectora, ki már nem tudta tovább nézni a virtuskodást, hirtelenében ugy képvényáta a basáskodó mihasznát, hogy azt sem tudta, fiu-e vagy lány. A közönségnek sem kellett több, rárohantak a vitéz kapitányra és ugy elagyabugyálták, hogy a kórházba kellett szállítani.

A jövőben talán illedelmesen fog viselkedni a közönséggel szemben. Különben: kutyából nem lesz szalonna.

KÉSZÜL A FEKETE LISTA.

A Pennsylvania Railroad Co. a napokban rendeletet adott az összes elönmunkásoknak, hogy írják össze az összes munkások neveit, kik bármely munkás egylettel összeköttetésben vannak. A munkások közt az a hír terjedt el, hogy a társulat újabb bérleszállítást vett terbe, mielőtt azonban foganatosítaná, meg akarja azt tudni, hogy mennyi a szervezett munkás az alkalmazottak között.

Ugyancsak rendeletet kaptak az összes irodai alkalmazottak, hogy május 11-ig esküvel fogadják meg, hogy megszakítanak minden összeköttetést az "Order of Railway Clerks" név alatt működő szervezettel, mely az irodai munkásokat szervezi; ellenkező esetben munkájukat veszítik.

Az alkalmazottak egyöntetűleg megtagadják a választ az elönmunkások kérdéseire s a társulatnak így teszik lehetetlenné a fekete lista összeállítását. A társulat bizonytalanságban lévő a szervezett munkások erejét illetően, egyelőre nem adott rendeletet bérleszállításra.

A "M. B. Sz." HIVATÁSA.

A "Munkás Betegségyelőz Szövetség"-et az A. M. Sz. M. Sz. hívta életre. Tette ezt azért, hogy ne kényszerítse az elvtársakat a papi és hazafias maszlagtól átitatott betegségyelőzökhöz. Szükségét látta egy modern és progresszív irányban működő betegségyelőzőnek, mely ugy elvi, mint anyagi tekintetben eleget tegyen az öntudatos amerikai magyar munkásságnak. De a megalakításnál vezetett azon szempont is, hogy a M. B. Sz. háttérül szolgáljon az am. magy. szoc. mozgalomnak: legyen neki erkölcsi és anyagi segítségére. Terjeszteni vélte annak osztályaiban a szocializmust, részint a pártirodalom terjesztése, részint szervezők küldése által.

A M. B. és Ö. Sz. s hasonló célból alakult és mondhatjuk, hogy kezdetben fényesen betöltötte hivatását. A M. B. és Ö. Sz. osztályaiból egész sora alakult a politikai szervezeteknek és tényleg nevelő iskolája lett a szocialista mozgalomnak. Anyagi támogatásban elment a legégetőbb határokig. Nem mondhatjuk ezt a M. B. Sz.-ről. Ennek révén nem alakult egyetlen politikai szervezet sem, de a betegségyelőz osztályainak legalább 90 százaléka a Népakarat, az A. M. Sz. M. Sz. osztályai vagy egyes elvtársak által alakítottak. A viszony fordított lön: a politikai szövetség lett támpontja, erőforrása a betegségyelőzőnek. Hogy ez így történt csak magunkat okolhatjuk, mert szerzett jogainkat nem akartuk felhasználni.

A M. B. Sz. alapszabályainak több pontja biztosítja jogainkat. Így az egyik világosan kimondja, hogy: az int. biz. tagjaul csak oly egének választhatók, kik tevékeny részt vettek a szocialista munkásmozgalomban. Az A. M. Sz. M. Sz. távolról sem akarja azt, hogy a betegségyelőz függvénye legyen neki, de igenis joga van ezen pont szigorú betartását követelni. Legyenek az int. biz. tagjai meggyőződött szocialisták, mert ez az egyetlen biztosítékunk, hogy a betegségyelőz működése nem fog téves irányba terelődni, nem fog letérni azon útról, melyet mi jelöltünk ki részére.

Hogy az alapszabályok fenti pontja nem tartott be, arra következtetni engednek azon indítványok, melyek világosan kiírják, miszerint az int. biz. tagjaul a jövőben csak olyanok legyenek választhatók, kik tagja az Am. Magy. Sz. M. Sz.-nek és akik nemcsak résztvettek, hanem a jelenben is résztvesznek a szocialista mozgalomban. Van ezzel szemben kontraindítvány is benyújtva, mely azt kívánja kimondatni: "Az A. M. Sz. M. Sz. vezetőségének tagjai, valamint ezen szövetség alkalmazottai ugy a M. B. Sz. intező bizottságában, valamint az osztályokban semmiféle tisztségre választhatók ne legyenek." Ugy látszik, az indítványozó nem tudja azt, hogy mikor a M. B. Sz. egyenlő kötelezettségeket rő tagjaira, egyenlő jogokat is biztosít részükre. Minden tag választó és választható, a tagok között különbséget tenni nem lehet, de nem is szabad. A legérdekesebb a dozlogban, hogy tudtommal az A. M. Sz. M. Sz. központi vezetőségének egy tagja sem volt int. biz.-i tag, tehát nem is érthető, hogy miért a tőlük való rettegés. Ennek ellenében nagyon is hibázthatandó, hogy A. M. Sz. M. Sz. vezetőségi tagjai idegenkednek a betegségyelőzről és távol tartják magukat tőle. Be kellene lépniök, hogy szocialista kötelezettségeiknek a betegségyelőzben is eleget tegyenek. Az egyes osztályoknál is elvtársakat kell választani a tisztviselői állásokra, hisz ott nyílik legjobb alkalom az eszme progagálására. Nem kell félni a munkától és csak kötelességet teljesíteni az A. M. Sz. M. Sz. vezetőségi tagjai, ha belépnek a betegségyelőzbe és igyekeznek ott helyet foglalni, honnét a működést irányítják: az intező bizottságok. A fej után mennek a végtagok; a fejét kell elsősorban is részünkre biztosítani. A tapasztalat a legjobb tanító mester és a M. B. és Ö. Sz. története megtaníthatott bennünket.

A M. B. Sz.-re nagy hivatás vár az amerikai magyarságmozgalomban és hogy ezt betölthessék, résen kell lenniük nekünk, szocialistáknak. Nem szabad kiengedniük kezünkől a gyepőt még akkor sem, ha ez áldozatot, munkát, fáradságot követel. Az alapozással végeztünk. Legyen a M. B. Sz. az, minek lennie kell! Biztosítsa tagjait betegség esetén és legyen háttérje, erkölcsi s anyagi támogatója az amerikai magyar szocialista munkásmozgalomnak.

KÉT ÉVRE LEKÖTVE.

Az United Mine Workers of Amerika tagjai április elseje óta sztrájkban voltak, mivel a bányatulajdonosokkal kötött szerződés akkor lejárt s azóta nem tudtak egyezsége lépni. Most végre sikerült a megegyezés s újabb szerződés kötött két évre. A szerződés harmadik részében bányászot köt le Missouri, Kansas, Oklahoma és Arkansas államokban. A szerződés lehetetlenné teszi, hogy két év eltelté előtt ezen a területen rokonszenvi sztrájkba mehessenek a bányászok, ha más tulajdonosok munkásai sztrájkolnának.

FIGYELEM!

A New Yorki Szoc. Munk. Szervezetek és az I. W. W. Nyomdász-Szervezet f. hó május 24. vasárnap délután, pontban 3 órakor az Árpád-Hall nagytermében (431 E. 6th St.) NAGY NÉPGYŰLÉST tartanak. Napirend: A gazdasági válság és ennek okai; szervezkedés és sajtó.

TÁRCA.

AZ ÉLŐ SZOBOR.

— Irta: Farkas Antal. —

A latin professzorunkra, Macskássy Ambrus urra az egész város büszke volt. Mikor nyugdíjba vonult, koronás aranykeresztet küldött neki a király. Nagy ünnepek között tüztük arra a zöldre kopott Ferenc-József kabáttra, amely előtt minden egzámen alkalmával résztvevünk, melyet annyiszor kívántunk a poklok fenekére szeretett tanárunkkal együtt, hogy Macskássy Ambrus urnak sohasem volt anyai hajszála.

A mi örömrünk koránt sem vala oly nagy, mint a diákoké és a tanároké, mert ekkor már a megyénk loptuk a napot és az árvakasszát. (Be is csukták érte Turkovics Dóme kedves barátunkat, pedig árthatunk tőle kártyán.) A diákok és tanárok azért örültek Macskássy Ambrus ur nyugalmabonulásának, mert kellemetlen vén ember volt. Nem akart senkit se felsőbb osztályba eresztetni, míg meg nem értette az édes apjával, hogy a privát-leckék igen hasznosak. Különösen a tanár urnak, aki rendkívül haragudott a jőféjú gyerekekre, pláne, ha még hozzája módos papjuk volt. Szemtelenségnek tartotta, ha valaki privát-leckék nélkül is tudni merészt valamit. Házat, földet, tőkepénzt szerzett össze a diákok számaráságából és ha ugy hozta a sora, bizony a saját kollegáit is megismertette a huszötpercentes kamattal.

Már-már félték a tanár urak, hogy valami izgága fickó beleköt az öregbe, aztán csuf botrány mocsarával mázolja be a bakatori községi gimnázium hóféhér szepőltségségét. A nyugdíjazás jőkor jött. Az igaz, hogy az öreg aranykereszt nélkül az istennek sem mozdult volna a diákok mellől, de a főispán minden követ megmozgatózott, hogy az aranykereszt megadassék. Éppen kapóra jött, hogy a daruvári plébános és tankerületi főigazgató, akinek az aranykeresztet szánták, végérvényesen megütötte a guta. Jó lesz a keresztje Macskássy Ambrusnak.

Jó is lett. A vén percentes privát-kupec oly büszkén hurcolta egész napon át a város forgalmasabb utcáin — amerre a lovasút járt — hogy néha egész csődületet csinált maga körül és a lovasút ekkor gázolta el a Kacagány pékek kis lányát. A helybeli sajtó erőlyesen követelte a főkapitány irtó, hogy tiltsa meg Macskássy Ambrus nyugalmazott professzor urnak az aranykereszt viselését, mert a közbiztonságot és a közfoglalom lebonyolítását veszélyezteti.

A tanár ur egy másik lapban mérges latin párverseteket vágott ki, leszámaráván a cikkíró, akit ő csak kegyelemből bocsátott ki a kerületből az osztályokon. (Tudniillik vett tőle privát-órákat.)

És Macskássy Ambrus még büszkébben járt-kelt az aranykeresztrel, amelyet tulajdonképpen a daruvári plébános ur bővérűségének köszönhetett. Ráérván, irodalmi munkáit közönséget sajtó alá. Micsoda? Az öreg egyszerre öt-kötetes munkával lepte meg a pedagógiát, a tan-irodalom. Sorra jőttek: "Hogyan üljenek a gyermekek figyelés közben?" "Hasznosak-e a privátok?" "Rendhagyó ígék természet?" "Magánkölcönt vagy intézetit használjunk?" "A római és a bakatori szellem" (Párhuzam)

Ez a sok oldalú tevékenység mia! semmi. Karácsonyra három kötet verset dobott az irodalmi piacra "Ilyukorom emlékei" címmel. Meg kellett venni boldog-boldogtalannak, mert az öreg maga vitte a nyakára a dedikált példányokat. Egyszerre irodalmi tekintély lett köztünk. Az ördög hitte róla, hogy ilyesmik lakozik benne. Ennek az embernek egy másik ördöt is kell szerezni, mert addig nem hagyja békén a várost.

Csak hogy Macskássy Ambrust nem lehetett többé elnémitani holmi aranykeresztet fityegőkkel. A polgármester névnapján — igaz, egy néhány liter volt az öregben — kijelentette: — Megköszönheti ez a nyavalyás város, hogy idetevédtem ezeltől negyven évvel. Sohse lett volna szobrotok. Most már lesz.

A polgármester nagyot nézett.

— Hogyan lesz? Kinek lesz?

— Hát nekem lesz! Csak ne legyenek ennyire udvariasak. Tudom én, alig várjátok, hogy behunyjam a szemem, rögtön összeül a Macskássy-szobor bizottság. Hej, pedig nem érteket ti a dologhöz.

A következő héten már egy két ives tanulmány jelent meg "Nyugalmazott professzor" álnév alatt "Hol helyezzük el a Macskássy-szobrot?" címmel. Nagyon valószínű, hogy az öreg maga írta, mert a rákövetkező héten már megjelent a polemia három iven, a Macskássy Ambrus ur neve alatt, vitatkozván önmagával, hogy a szobornak nem a gimnázium kertjében van a helye, hanem a főtéren, mivel itt a város szépművészeti szempontból emelni fogja azon esetben, ha nem apró-cseprő mellszobrocskáról leszzen sz.

A szoborügy ezután napirenden volt. Az ismeretlen "Nyugalmazott professzor" felszólította a várost, hogy nevezzen ki szobor-bizottságot, a szoboralap megteremtését pedig két percentes pótdó kivételével eszközölje.

Nem tudunk nyugodni az öregtől. A szobor-bizottságot a képviselőtestület kiküldte. A szobor-bizottság azután napokig tárgyalt, veszekedett Macskássy professzor urral, hogy hol

legyen a szobor, milyen legyen, ki csinálja, mennyit csinálja. Azt akarta Maczkássy, az első szobor, hogy a holt szoborból fönnmaradó kétezer koronácskát adják neki ajándékképpen. Majd azzal a kívánsággal állt elő, hogy a szobrot az ő kertjében állítsák föl ideiglenesen és halála után vigyék a piacra.

A szoborbizottság tagjai nyakra-főre lemondtak. A polgármester csak maga maradt az öreg Maczkássyval a szoborbizottságban. A professzor ur egész nap a polgármester nyakán ült s a római szobrok természetéről magyarázott. Ha ezt nem csinálta, akkor veszekedett. A polgármester egyszer türelmetlenül kifakadt:

— De mi az istennyilát akar urambátyám, hiszen még meg sem halt.

— Hohó, kedves öcsém, én látni akarom, mit csináltak. Engem imiz-amaz rossz szoborral nem lehet becsapni. Azt se engedem, hogy a szoboralapot elsikkasszák és köszönje meg a város, hogy szobrot adok neki. A szobrászt parancsodd ide. Beszélni akarok vele. Én választom meg a pozitúrát.

Muszáj volt a művész Bakatorra rendelni. A professzor ur ezzel is összeveszett, mert nem akarta a professzor urnak a modell-díjat megfizetni. A művész megszökött. A legközelebbi napokban a vaseszűgű professzor alnév alatt rőpiratot ad ki: "Szükséges-e a Maczkássy-szobor?" címmel, amelyben azt tárgyalja, hogy nem okosabb dolog volna-e az, hogyha a szobor-alaplat a még élő kiválóságot nemzeti ajándékképpen megtisztelnék és fel-szólítja a polgármestert, hasson oda, hogy városunk büszkesége, Maczkássy Ambrus ur a szobor-alaplat elfogadjá!

Mit gondolnak, megteszi-e?

AKIK MEGÉRTIK EGYMÁST.

Hiába írnak bármit a polgári lapok, tagadhatatlan tény, hogy a gazdasági krízis csak nem akar távozni: sőt napról-napra emelkedik a munkanélküliek száma. Ehhez járul, hogy a nyomor és inség még csak most kezd valóban mutatkozni, miután már elfogyott az a kis összeg, amit esetleg a "jobb időkben" sikerült összerakni. A nyomornak nagymértékűt nem bizonyítja jobban, mint a napilapok azon krónikái, melyek röviden, minden kommentár nélkül, számot adnak arról, hogy hányan keresik önkéntes halálukat azon való kétségbeesésükben, hogy nem tudnak munkát kapni és nem tudnak kenyert keresni maguknak és hozzátartozóiknak. Résztint e nagy nyomor, de inkább a kivándorlásnak óriási arányokban való emelkedése gondolkozba jött a kapitalisták is. Ennek eredményeképpen mindenféle "jó-tékonyági egyesületek" alakultak, egyike ezeknek a St. Louisban székelő "National Prosperity Association", mely elhatározta, hogy felkeresi a "hatalmas köztársaság" mindentudó elnökét és felszólítja, hogy varázsolja vissza a "jó időköt". A tisztelt pocokos társaság E. C. Simons ural az élen, május 11-én Washingtonba kerekedett, hol miután lefektették a nagy nyomort: egy kevéssé uszítottak a "vad igazság" ellen és felmagasztalták a "hatalmas Teddy" dicső uralkodását, a "nép nevében" segélyért esedeztek. Erre megszólalt ő, elmondta, hogy a politika semmi befolyást nem gyakorolt a gazdasági viszonyokra; hogy ő respektálja a szerzett jogokat; biztosította a megjelenteket kegyes jóindulatáról, össze-vissza hadart még sok badarságot, de a munkásság jogos követeléseit egyetlen szóval sem említette. Természetes, hogy a t. pocokos küldöttség majd hasra vágódott a kegyes szavaktól és boldog meglepéssel utazott vissza St. Louisba. Mi pedig koplajunk, éhezünk tovább! De nem kell sokáig várniok, majd mi is bele fogunk szólni a kedves párbeszédbe!

AZ EGYESÜLÉS KÉRDÉSÉHEZ.

Az amerikai szocialista mozgalom harmonikus összműködését a mai S.P. autokratia vezetői elemei törték meg és ugyanez a szellem tette lehetetlenné annak helyrálitását. Hogy mily drókból, az világos olyan előtt, ki a hosszan ültö testvérharcot végigélt s egyszersmind tanulmány tárgyává tette. Egyelőre azon tény tűnik ki, hogy az egyesülésre kinyújtott jobbot nem a S. P. tagjai, közkatónai utasították vissza. Ehhez nem volt szavuk, mert nem lehetett. Az országos központi vezetőség nem azért él a világon, hogy választóit kívánságuk szerint képviselje, hanem, hogy saját tetszése szerint cselekedjék. A Socialist Party tagjai — a szocialisták — nem óhajtkák ezen állapotot továbbra is fenntartani, de alig hiszem, hogy ez idő szerint tudnának segíteni a helyzeten. A vélemény és akarat nyilvánításához szükséges eszköz — "a sajtó" — sajnos, nem áll rendelkezésükre. Mielőtt az egyesülés lehetővé tethetné, pártjukat saját részükre kell megszerezni és teremteni egy párttulajdönt kepező szocialista sajtót. Míg ez nem sikerült nekik, addig ki lesznek téve a magánérdekeket szolgáló sajtó nézet irányításának és azoknak a bizniszt üző szocialisták garázdálkodásainak, kik a magántulajdönt kepező sajtónak háta mögött állanak. Tehát az egyesülés kérdése egyelőre el van intézve.

Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség tagjai igyekeztek az egyesülést létrehozni a magyar mozgalomban is. Ezen lépésre minket is épp úgy, mint az angol S. L. P.-t, tisztán a szocialista érzet és költesség tudata

készített, nem pedig, hogy ezáltal kicsiny-ségünket palástoljuk. Hogy a palástolás vádja valótlan, azt a magyar S. P.-isták tudják legjobban. A magyar S. P. vezető elemei bebizonyították, miszerint nem különbek az angol vezér uraknál. Szakasztott mása. Ők is nyilatkoztak, (még pedig úgy, hogy csak azért sem!) az összes tagjaik nevében, holott nem volt idejük megtudni, vajjon a havidíjakat szolgáltató szocialisták miként vélekednek ez ügyben, felhívásukat visszautasították és ezzel ők végeztek.

Ez megtörtént; nem rajtunk mullott s így nyugodt lelkiismerettel, mint aki munkáját jól végezte, a Szocialista Munkás Szövetség minden tagja tovább fog haladni kitűzött célja felé. Legyen bármilyen szomorú a tudat, hogy a munkások érdekében folyó harc meg van bénítva ugyanolyan bémunkások által, mint mi vagyunk, egy vigaszunk még marad: a felelősség úgy az angol, mint a magyar S. P.-re hárul.

Indokok a nem egyesülésre

az amerikai magyar szocialista szövetség részéről.

Hogy részrehajlás vádja alá ne essenek. M. Hilquitnek "History of Socialism in the United States" című művéből idéznek. Mindenekelőtt azon tény, hogy a fentnevezett fényugár írta ezen történetet, még nem nyújt garanciát arra, hogy nem részrehajló. Továbbá azon tény, hogy a németországi szocialista párt lefordította és kiadta, sem bizonyítja, hogy az abban foglaltak megfelelnek a valóságnak. A németországi párt törekvésehe híven megörökítette a német munkásság részére az amerikai mozgalom történetét — ahogy kapta.

Mielőtt a kivonatot szemügyre vesszük, lássuk, milyen megbízható történetirő Hilquit. A múlt évi nemzetközi szocialista kongresszuson képviselte a S. P.-t. A kongresszushoz intézett jelentésében at állította, hogy az Industrial Workers of the World Trautman-frakciója néhány emberből áll és csak névleg szerepel, míg ellenben a Sherman-frakció az igazi I. W. W. Midőn a kongresszus ülésén ezen arcátlan valótlanúságért az ugynevezett Trautman-frakció küldötte felelősségre vonta, hosszú luza-vona után kijelentette, hogy ez tévedés és hogy készített egy javított jelentést, de New Yorkban felelte íróasztalában. Jellemző az, hogy midőn az amerikai küldöttek között a szavazatokat felosztották, a Sherman-delegátus egy fél és a Trautman-frakció 1 és fél szavazatot kapott. (Ki ezekről bizonyítékot kíván, az forduljon a nemzetközi titkársághoz.) A tudatosan valótlanúsággal megtelt Hilquit-jelentés már a kongresszus megnyitása előtt nyomda alá került és a többi jelentéssel egyetemben kiosztották a delegátusoknak. "Tehát, a történetirő a nemzetközi szocialista kongresszushoz mert hazudni" és a nemzetközi iroda, azon hiszembem, hogy valóság — kinyomatta. Épp így járt a németországi szocialdemokrata párt, midőn munkáját kiadta.

A magyar S. P.-isták, mivel bizonyítékul használják, magukévá teszik s annak való voltáért a felelősséget vállalják. Lássuk tehát!

A történelem és a benne foglalt ellentmondások.

Azt mondja, hogy a "Szocialista Munkáspárt" oly időben alapítottott, midőn az amerikai szocializmust inkább akadémiakustannak, mint népmozgalomnak lehetett nevezni.

A valóság azonban az, hogy a Szocialista Munkáspárt (S. L. P.) 1889-ben, tehát tizenkilenc évvel ezelőtt szerveztették, mely időben a mozgalmat az a "germanizmus" dominálta, mely ma is megtalálható a S. P.-ban. Semmi amerikai jelleggel nem bír. Erre bizonyíték az, hogy az egész mozgalom a "New Yorki Volkszeitung" körül csoportosult. A német munkás szervezésére fektették a fősúlyt, a többi nemzetiségek s különösen a bennszülöttek szervezésére csak harmadrendű dolog volt előtűk. Midőn a párt megpróbálta a domináló "germanizmust" nyakáról lereázni és inkább az amerikai fejlett gazdasági viszonyokhoz illeszkedni, akkor ellene zudultak azok az akadémiái szocialisták, az "alte Genossen"-ok, kik azt hitték és ma is azt hiszik, hogy csak ők vannak hivatva a mozgalom vezetéséhez. Hogy a párt nem volt igen bizalmas mindenkiel, kinek ma gánérdeke megkívánta, hogy magát munkás-barátnak nevezze, az igaz; ezért elvállaljuk a felelősséget. Csak hogy a szakadás után a S. L. P.-ban az akadémiásoknak nyoma sem maradt, tisztán bémunkások kezelése alatt állott és áll ma is.

Socialist Trade & Labor Alliance.

Itt már a történetirő nemcsak, hogy valótlanúságot örökített meg, hanem a ferdítés igyekvésében nevétségessé teszi egész munkáját. Azt mondja, hogy midőn a "Szocialista Szakszervezeti és Munkás Szövetség"-et (S. T. & L. A.) megalapították és azt az 1896-iki pártkongresszuson meglepetésként jelentették a küldöttek rossz néven vették az újítást. Hogy miként lehetett ez meglepetés, azt csak Hilquit, a történetirő és az "Előre" szerkesztőse tudná megmondani. A Socialist Trade & Labor Alliance "huzonötezer taggal alakított meg." Kinek csak egy csepp tapasztalata van a szervezőkedés dolgában, az tisztában van azzal, hogy huzonötezer embert nem lehet úgy szervezni, hogy az titok maradjon. Különösen akkor válik hogy az titok maradjon. Különösen akkor válik hogy az állítás nevétségessé, mikor tudjuk, hogy a szervezet legtöbb tagja szocialista volt. Eme

szervezetnek célja: a szervezeten, az A. F. of L.-ből magas beíratási díjak miatt kintrekeztet meg szervezése volt. A történetirő azt írja, hogy ahelyett a fenálló szakszervezeteket támogatta. A tény az, hogy azok a szocialisták, kik az A. F. of L.-ben hivatalokat töltöttek be, nem szívesen látták az új jövevényt. Továbbá az egyes sajtók, kik magántulajdönt kepezték, féltették a uniót. Tartottak attól, hogy ha ők pártolól fognak nyilatkozni az új szervezet mellett, egy unió ellenük akciót fog folytatni; ez meg anyagi károkkal jár, már pedig a mindenható dollár náluk is fontos szerepet játszott. Tehát a unió kisebb fajta tisztviselői és a Gompers szolgálatában álló szocialista és másféle sajtó irtó háborút kezdtek a S. T. & L. A.-en, mely természetesen nem tehetett mást, mint hogy védekezett. Azt vetették szemére, hogy vannak már hatalmas uniók és ellene mást szervezni, nem egyéb, mint rombolás. Az akció mindenesetre reakció szült. A fiatal szervezet nem kapott alkalmat bebizonyítani, hogy a szervezeten munkást akarja szervezni, hanem maguk a szocialisták kergették abba a harcba, mint végigküzdött anélkül, hogy alapelveiből egy hajszálát is engedték volna.

Az országos pártvezetőség megbuktatása.

A történetirő (?) azt mondja, hogy ezen türehtelen állapot akkor ért véget, midőn 1899-ben a pártvezetőséget a kongresszusra összejött elvtársak megbuktatták. Valóban sajnálom az "Előre" szerkesztőségét, hogy ezt a valótlan-ságot is bevette, mert ha ismernék a valóságot ez ügyben, akkor saját ügyük érdeke megkivánná, hogy ne azonosítsák magukat ezzel.

Először kongresszusnak nem kell buktatni, hanem választani. A valóság különben az, hogy egynehány "Volkszeitung" ember összeült és kimondotta, miszerint ők képezik a pártot és választottak maguknak pártvezetőséget.

Kongresszusról szó sem volt. Azt hiszem, hogy egy pártkongresszus által megválasztott vezetőségnek nem kell felügyelkezni mindenféle verekedő eszközzel és a sötét éjnek leple alatt (éjféli 12-kor) a párt helyiségét megrohanni, hogy a párttulajdönt átvégyék kezébe. Pedig ez így történt, kedves "Előre" szerkesztő elvtárs. Hogy ezen éjjeli rablási expedíciónak nem volt eredménye, arról nem tehetek szegények. Az, ki ilyesmikkel akarja ténykedésének helyességét bebizonyítani, annak nincs rendjén a szénája.

A kivonattal végeztem. Most lássuk, mi mondanivalójuk van a mi magyar S. P. barátainknak. Ha a fenti idézésekkel valóságnak veszik, az még megengedhető nekik. Enyhítő körülménynek be kell tudni azt, hogy ők el vannak foglalva a magyarság szervezésével" és nem juttott idejük arra, hogy a pártzakadás okát és történetét kutassák. De az már nem engedhető meg nekik, hogy a jelen események-kei oly ismeretlenek maradjanak. Ha pdig nem tudatlanságból ered, úgy elítélendő, hogy híveiket tudatosan félrevezetik.

A magyar S. P.-isták következtetések.

A következtetést mondják: "Jóval a pártzakadás után megalakult mindkét párt tagjainak közreműködésével az Industrial Workers of the World (A világ ipari munkásai) néven a szocialista alapon álló gazdasági szervezet. Eleinte mindkét párt támogatta; csak később, midőn De Leon és hívei kerültek tulsulyba a S. P. tagjai otthagyták." Másik helyen meg azt állítják: a S. L. P. számításba sem jön, saját bemonásuk szerint 1000 tagjuk van. A magyar S. L. P. sem számít semmit.

Az Industrial Workers of the World-nak "huzonnyolcezer" tagja van most, midőn a Western Federation of Miners már nem tartozik hozzája. Hogyan tudott az ezer tagból álló S. L. P. tulsulyba kerülni a huzonnyolcezerrel szemben, azt csak a magyar S. P. testvéreink tudnák megmondani. Mi a valóság? Az, hogy 1000 tagja van-e a S. L. P.-nek, vagy az, hogy tulsulyba került? Egy sem igaz! Nem azért hagyták ott a S. P.-isták az I. W. W.-ot, hanem ott sem voltak. Azok, kik beléptek, most is benne vannak, érteve a közkatónákat, kik nem azért szocialisták, mert az divat, hanem kiket a tiszta meggyőződés tett azokká. A többi, ki még nincs benne, az is odajut, ha rajón a Hilquit, Berger stb. éfajta vezérek turpiságára. Hány magyar S. P. volt volt tagja az I. W. W.-nak, mikor még az S. L. P. nem volt tulsulyban?

Hát a magyar S. L. P.-isták nem létezésével hogy állunk? Persze, azok nem léteznek, vagy legalább számításba sem jöhetnek. A magyar szocialista szövetség, mely csak pár napos és igazán számba nem vehető mint egy szervezet egység, melynek hivatalos lapja kétszer havonta jelenik meg, melynek még be kell bizonyítani, hogy vajjon életképes-e: azt mondja ránk, hogy nem létezik. A szövetségünk ezret megközelítő talétszáma és kétszer hetenként megjelenő lapja náluk semmi.

De szeretnének temetésünkre jönni?! — no de várjunk egy kicsit!

A pártzakadás és pártkülönbség igazi okai.

Hogy a viszályban személyeskedések szerepet játszottak, az tagadhatatlan. A szocialista mozgalom (még a legegységesebb is) meg van áldva azzal. De ez korántsem volt ok, hanem következmény. A S. P. vezérei ezen tényt megfordítva akarják a világnak bemutatni. A szocialista munkáspárt azt tartotta és tartja ma is, hogy egy igazi, helyes uton járó forradalmi

szocialista (politikai) párt csak az lehet, mely egy forradalmi szocialista alapon álló gazdasági szervezettel egymást támogatva, működik; hogy a szocialista társadalom ipari köztársaság lesz s így a munkásság nem öntudatlan zak-szervezetekbe kell tömöríteni, hanem már ma iparilag szervezni, hogy midő a politikai küzdelem győzelemre jut, akkor a munkások legyenek készek a termelési eszközöket átvenni és tovább is működésben tartani.

A Socialist Party elégségesnek tartotta a létező szakszervezeteket s azokat igyekezett átformálni. Husz évnél tovább próbálja a furást, az eredmény elmaradt. Ma már bevállja, amit azelőtt nem tett, t. i., hogy A. F. of L. vezetői korrumpáltak, konzervatívek stb, de a tagjai becsületes munkások, mit a S. L. P. is mond. Csak hogy az utóbbi azt is mondja, hogy a uniót a munkásokra nézve hasznossá tenni jelenlegi állapotában — lehetetlenség. Ma már azzal sem kell számítanunk, hogy azért maradjon meg az A. F. of L., mert a munkások részére azonnali előnyöket tud megszerezni. Ez nem áll. A fejlődött tőke ellen a mai formájában teljesen tehetetlen. Minden szóra érdemes bérharcot elvészt. A belülről való furás ösdi eszköz, különösen mikor azt arra használják fel a furók, hogy Gompersnak fizetésjavítást indítványozzanak, mint azt Viktor Berger, a S. P. egyik legprominensebb tagja tette.

Az igazi szocialisták tömörülni fognak. A vezető urak bárholyan igyekeznek akadályt gördíteni az egyesülés útjába. A Socialist Party tagjai majd találnak módot, hogy belső ellen-ségeitől megtisztítva a pártot, végrehajtsák Marx mondását: "Világ proletárjai egyesüljenek!"

F—n I—c.

A MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ SZÖVETSÉG III. KONVENCIÓJA

ez év május hó 30-án és 31-én lesz megtartva.

A tanácskozás szombaton délután 2 órakor veszi kezdetét Philadelphiában, Pa., 800 Parrish St. (Munkás egyetlek helyisége).

A konvenció napirendje:

1. A szövetség titkára felhívja a delegátusokat a konvenció tartására elnököt és jegyzőt választani.
2. A delegátusok kivanatára minden ülés tartására más elnököt választhatnak.
3. Az elnök a gyűlést megnyitja, felhívja a delegátusokat egy kéttagu bizottság választására, mely megvizsgálja a delegátusok küldetésének hivatalos igazolásait, mely bizottság jelentése után jóváhagyott delegátusok névsorát a jegyző feljegyzi és azok felolvasása után az elnök szavazójogosnak nyilvánítja őket és az ülést napirend szerint tovább vezeti.
4. a) Jegyzőkönyv felolvasása.
Titkári jelentés.
b) Intéző-bizottság kimutatása.
c) Beérkezett levelek felolvasása.
d) Delegátusok jelentése az osztályok belviszonyairól.
e) Panaszok és interpellációk.
f) Intéző bizottság felmentése.
g) Alapszabályok tárgyalása.
h) Függő ügyek elintézése.
i) A központ székhelyének megállapítása.
j) Új intéző bizottsági tagok választása.
k) Indítványok és vegyes ügyek.
l) Jövő évi konvenció helyének és idejének megállapítása.
m) Konvenció zárlata.

Felhívjuk az osztályokat, hogy küldötteiket a lehető legrövidebb időn belül válasszák meg. Fontosnak tartjuk, hogy minden osztály a saját kebeléből válassza meg képviselőjét.

Tagtársi üdvözléssel

Az Intéző-Bizottság.

A konvenció ügyrendje:

1. A tárgyalásokban csak küldöttek és az intéző bizottság tagjai vehetnek részt. Szavazati joggal bírnak a küldöttek, a szövetség int.-biz-nak működésére vonatkozó ügyek kivételével az intéző bizottság 1 képviselője.
2. Szóhoz jelentkezni csakis írásban lehet. A jelentkezők sorrendben szólnak kívül beszélhetnek.
3. A szónoki lajstrom vagy a vita lezárására vonatkozó indítványok mellett és ellen csupán egy-egy szónok beszélhet.
4. Az előadók egy fél óra hosszat beszélhetnek, a vitában résztvevők kivétel nélkül 10 percig.
5. Egy szónok egy tárgyhöz csakis kétszer beszélhet.
6. Az intéző bizottság tagjai a szükséghez képest bármikor beszélhetnek, de szintén csak 10 percig.
7. Határozatokat a konvenció egyszerű szótöbbséggel hozhat.
8. Szavazat egyenlőség esetén az indítvány (referendum) tagnokénti leszavazás alá bocsátandó.
8. Az elnök az igazoló-jegyekkel rendeli el a szavazást, azonban 5 küldött indítványára névszerinti (osztályonkénti) szavazást rendel el.
9. A napirend egyes pontjaihoz csak öt küldött hozzájárulása után lehet tárgyalás alapján elfogadni.
- Indítványozók 10 percig zárszóval élhetnek.

REGÉNY.

A kozakok.

Irta: Tolsztoj Leó.

XXII.

(Folytatás)

(23)

Ezzel véget ért a mulatság. Ustyenka anyja, egy vén anyóka, épp akkor jött haza, amint meglátta a leányokat, haragos dühel tört ki belőle a szitok s kihajította a leányokat.

— Nem sok hiányzott, hogy beleszerettem — ezzel a gondolattal feküdt le Olenin. Több-ször felébredt az éjjel s ilyenkor Marjankára gondolt. — Semmi se volt; minden a régi kerékvágásba fog visszatérni — gondolta s azután elaludt. Hiába! Anélkül, hogy tudta volna, megváltozott; még jobban érdeklődött a leány iránt, valahányszor találkozott vele, szívélyesen köszöntötte. Marjanka apja meglátogatta Olenint, tudakozódott, hogy hogy érzi magát, meg van-e elégedve a lakással, végül pedig sok csürés-csavarás után oda lyukadt ki, hogy a bérösszegért jött s egyuttal meghívta Olenint. Olenin át is ment hozzájuk. Marjanka anyja szívesen fogadta s azóta gyakrabban járt át hozzájuk, vagy kiültek az udvarba s éjfélig is elbeszélgettek. Most is egész nap az erdőt bujta, nyolc óra felé szokott hazatérni; néha Jeroska bátyja is vele tartott. Este azután együtt ültek, elbeszélgettek a napi események-ről, a többi kozakokról, a szomszédokról és Oroszországról. Marjanka rendesen a tüzhely padkájára ült, vagy visszahúzódott a sarokba. Ritkán vett részt a beszélgetésben, de Olenin gyakran rajta fejeztette tekintetét. Néha össze-találkozott tekintetük, ilyenkor Olenin szóra-közöttan elakadt s a leány dacosan nézett a tiszt szemébe. Gyakran furcsa gondolatai támadtak. Néha úgy érezte, hogy boldogságát csakis egy találhatja meg, ha beiratkoznék a kozakok közé és közből telepednék; házat s marhákat venne magának s nőül venné egyik kozák leányt, akármelyiket — csak nem Marjankát.

Együtt élne Jeroska bátyával együtt járnának az erdőbe, halászatra. — Miért is nem teszem meg? Mire várók? Vagy nem merem azt tenni, amit jónak, helyesnek tartok? — töprenkedett sokszor. — Hogy az ember mint egyszerű kozák éljen a szabad természetben, senkinek ne ártson, inkább jót tegyen embertársai-val, butább kívánság-e, mint az, aminek elérése-ért azelőtt vágytam, hogy miniszter vagy ezred-es lehessen valaha. — De egy belső hang sugallta neki, hogy várjon, ne hamarkodja el el-határozását holmi meggondolatlansággal. Az a rejtelmes tudat, hogy nem élhetne úgy, mint Jeroska bátyja vagy Lukasa s hogy más boldogságra van hivatva, visszatartotta őt.

Lukasa bejött a szüret előtt. — Na, mi újság, megházasodol? — kérdezte Olenin kiverve.

Lukasa kitért a válasz elől. — Igaz, kicseréltem a lovat, a folyón túl. Ez azután a ló! Mén! — mondta önrézzel.

Olenin megnézte a lovat; Lukasa vezette az udvarban. A ló valóban szép volt. — Jól fut! És milyen okos állat! Ha magára hagyom, utánam vágat — henccegett Lukasa.

— Sokat ráfizettél? — kérdezte Olenin.

— Nem számoltam meg; egyik barátomtól kaptam.

— Pompás állat! Mit kérsz érte?

— Százötven rubelt ígértek érte, de magának ingyen is odaadom. Egy szavába kerül s viheti a lovat; legalább nem maradok adósa. — Büszke önrézzel mondta, mintha valami nagylelkű-séget követne el Oleninnel.

— Szó sincs róla! — szabadkozott Olenin.

— Akkor hoztam egy más ajándékot! — Leoldta övét, amelybe kétfőrt volt szurva. Az egyiket Oleninnek nyújtotta. — Onnétá tulsó partról hoztam. Szőlőt is ígért az anyám.

— Arra most nincs szükségem, különben is még el kell egymással számolnunk. Akarsz pénz a törért?

— Csak nem akarja megfizetni! Jó barátok vagyunk! Amikor odaát voltam, Girei khán a sátorába vezetett s megkérdezte tőlem, mit akarok választani. Én ezt a töröt vettem.

Bementek Olenin szobájába, megittak egy-egy pohár bort s tovább beszélgettek.

— Itt maradsz most?

— Nem maradhatok; csak azért jöttem be, hogy búcsút vegyek tőletek. Áthelyeztek a kordontól a Tereken túl. Ma már át is lovagolunk s Nazarka is velem jön.

— És mikor lesz az eljegyzés?

— Nemsokára visszajövök, akkor hamarosan megtartjuk, mert újra szolgálatba kell mennem. — Háf nem is akarod látni a menyasszonyodat?

— Minek? Ha majd arra felé vonul a csapata, csak kérdezzen a Lukasa felől. Van ám ott vaddisznó! Én is lőttem kettőt. Majd el-vezetem vadászatokra, jól ismerem oit a vidéket. Isten áldja meg.

Felpattant lovára s anélkül, hogy Marjankával beszélte volna, elvágatott. Az utcán Nazarka várta.

— Nem szólnánk be egy kicsit — kérdezte tőle Nazarka, amikor Jamka korcsmája előtt lovagoltak el.

— Nem bánom, de azután legyen rá gondod, hogy a lovam szénát kapjon és ha reggelig nem is jövök, ne aggódj. Beszélök Marjankához is. Akkor már csak majd odaát találkozunk.

(Folytatás.)

(E rovat alatt közölték nem vállal felelősséget a szerkesztőség és a kiadóhivatal.)

EGYLETI HIREK

Az I. W. W. Newarki Vas- és Fémmunkások Szervezete 1908. május 22-én, pénteken este pontban 8 órakor a Plavetzkai-szálloda termében (20 West St.) nagy NÉPGYŰLÉST tart. Napirend: A gazdasági válság és ennek okai. Szervezkedés és a sajtó. Előadó Basky Lajos.

A New York-i Szoc. Munk. Szerv. I. osztályának helyiségében (516 E. 6th St.) f. hó 23. szombaton este 8 órakor FELOLVASÁS tartatik. Tárty: Gazdasági és politikai mozgalom. Előadó Basky Lajos.

A Cleveland E. Side-i Szoc. Munk. Szerv. 1908. május 16-án, szombaton, a Teotonia-Hall nagytérben (3103 Scoville Ave. cor. 31st St.) műsorral és színelőadással egybekötött tüneményt rendez. Szinre kerül a Martir. Belépti díj 25c. Kezdeté este 8 órakor.

A New York és Környéke Szoc. Munk. Szervezete 1908. június 14-én, vasárnap, a Van Cortlandt Parkba NAGY KIRÁNDULÁST rendeznek. Részvételi jegy 10c. A tiszta jövedelem a Népakarat támogatására fordítatik.

Sornogyi elvtárs jelenlegi címe: M. Somogyi, c. o. Friedmann, 38 Fairfield Ave., Chicago, Ill.

A szervezetek figyelmébe!

Több oldalról különböző természetű tudakozások érkeztek hozzánk Kun Mihályt, alias Frank Schmiedtet illetően. Ebből kifolyólag egyszerű s mindenkora kijelentjük, hogy sem vele nem fogunk többé foglalkozni, sem azokra a kérdés-központokra nem fogunk reflektálni, melyek reá vonatkoznak.

A Phila' Szoc. Munk. Szerv.

SZERKESZTŐI ÜZENET

S. M., West Allisz. Kérdésére ennyit: Tudomásunk szerint a magyar S. P. szövetség nem tartott kongresszust. A new yorki kör alakította a szövetséget. Az új szövetség nem választott központi vezetőséget, hanem a new yorki kör vezetősége egy bizonyos naptól kezdve a szövetség központi vezetőségének jelentette ki önmagát. Ebből értheti meg, hogy miért maradt meg az E-e azon az uton, melyen haladt eddig, amíg csak a new yorkiak tulajdona volt. A viszontlátásra!

N. és S. New Haven, Conn. Legyenek kevés türelemmel. Valamelyik közelebbi lapszámunkban pozitív válasszal fogunk szolgálni.

Bachner Samu elvtárs eljegyzette Halmi Ferikét 1908. május 10-én. Gratulálunk!

EGYLETI KALAUZ.

I. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet egyleti helyisége 516 E. 6th St. Üzleti üléseit tartja minden hétfő szombaton. Minden szombat este és vasárnap délután vita vagy felolvasás. Vendégeket szívesen fogad a szervezet.

II. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet II. oszt. helyisége 404 E. 6th St. I. em. Minden szombat este vita vagy felolvasás. Vendégeket szívesen fogad a szervezet.

III. osztály. Brooklyn Magyar Szoc. köre 5 Boerum St. (Soc. Labor Club helyiségében) van. Titkár Karl Stefánko, 35 Shore St., hová minden levél intézendő. Minden hétfő vasárnapján d. u. 2 órakor képző-gyűlés és minden hétfő szombaton este 8 órakor összejövetel.

V. osztály. Elizabethport Szoc. Munkás Szerv. Gyűléseit tartja a Knoll-Hallban, 463 East Jersey St. Minden 3-ik szombaton vita vagy felolvasás. Utolsó szombaton üzleti ülést. Titkár M. Oppmann, 243 Inslie Pl.

VI. osztály. Newarki Szoc. Munk. Szerv. Üzleti üléseit tartja minden hétfő szombaton és a többi szombaton vita vagy felolvasás 20 West St., Plavetzky szalon helyiségében. Titkár Adler Lajos, 134 West St.

VII. osztály. Schenectady-i Szocialista Munkás Szerv. Gyűléseit tartja minden hétfő és második és minden hétfő negyedik vasárnapján délelőtt 9 órakor 84 Albany Street, Kurung elvtársnál. Titkár A. Buda, 920 Duane Ave.

VIII. osztály. Pittsburg és környéke Szoc. Munk. Szerv. Minden hétfő és vasárnapján tartja üzleti gyűléseit és minden szerdán este vitáit vagy felolvasásokat magánhelyiségében, 210 Electric Ave. Titkár M. Weisz. Levelező titkár L. Gross, P. o. B. 385 East Pittsburg, Pa. A szervezetet érdeklő levelek ide címezendők.

IX. osztály. McKeesport Magyar Szoc. Munkás Szerv. magánhelyisége 149 2nd St. Üzleti gyűlés minden hétfő és vasárnapján délelőtt, minden harmadik vasárnap eszmecsere. Titkár L. Békési, levelező titkár Gy. Viszokay, 143 2nd Ave., hová minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők.

X. osztály. San Franciscoi Szoc. Munkás Szerv. Gyűléseit tartja minden hétfő szombaton, a többiekben vita vagy felolvasás. A szervezetet érdeklő levelek ide címezendők. Titkár Stern M., cor. Scott and Chesnut St. Szervezetünket érdeklő leveleket kérem ide címezni.

XI. osztály. Cleveland Magyar Szoc. Munk. Szerv. (Hungarian Branch of the Socialist Labor Party.) Titkár J. Timár, 1949 W. 25th St. Minden a szervezetet érdeklő levelek ide küldendők. Gyűléseit tartja minden hétfő délelőtt, 1949 W. 25th St. magánhelyiségében.

XIII. osztály. Phila'. Lev. titk. Tudor J., 825 N. Lawrence St. hová minden a szervezetet érdeklő levelek címezendők. Üzleti gyűléseit tartja minden hétfő vasárnapján d. u. 3 órakor, 800 Parrish St. (magánhelyiség). Minden szombat este felolvasás vagy vitáestély.

XIV. osztály. Buffalo Szoc. Munkás Szervezet. Levelező titkár Konsek, 36 Hoffman Pl., hová minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők. Gyűlések, felolvasások és vitáestély minden szerda este magánhelyiségünkben 174 Austin Ave.

XV. osztály. A St. Louisi Marx Károly Munk. Önk. Egylet. Magánhelyisége nyitva minden este. Titkár M. Spitzer, 1439 So. 3rd St. Összejövetelt tartja hetenként 3-szor, a következők szerint: keddi napokon olvasó-, 1. és 3. csütörtökön üzleti ülés a többi csütörtökön retorikai előadások. Vasárnap délutánonként szórakoztatásra szánt családi összejövetelek.

A dalárda dalorait tartja minden vasárnap d. e. 10-12-ig. Titkár Ladi Sándor, 2001 N. 9th St. vasárnap eszmecsere. Titkár L. Szabó, levelező titk.

XVI. osztály. Baltimorei Locusponti Szoc. Munk. Szerv. Gyűléseit tartja minden harmadik, havi üléseit pedig minden első vasárnapján a hónapnak, délelőtt 10-12-ig. Titkár Ladi Sándor, 2401 N. 9th St.

XVII. oszt. St. Louis north sidei Szoc. Munkás Szervezet. Üzleti üléseit tartja minden hétfő és második este 2419 N. 13th St. alatt. Minden hétfő és második este harmadik hétfőn este vita vagy felolvasás. Titkár Herrich Rezső, 1059 Garth Ave. Baden, hová minden az osztályt érdeklő levelek címezendők.

XVIII. oszt. Springfield Ill. Szoc. Munk. Szerv. Gyűléseit tartja 2019 N. 16th St. Titkár Gy. Németh András, kihez minden a szervezetet érdeklő levél címezendő.

XIX. osztály. Chicagói Szoc. Munkás Szervezet. (Hungarian Branch of the S. L. P.) Magánhelyisége 698 Fulton St. Üzleti üléseit tartja minden hétfő és vasárnapján d. u. Minden szombaton este vita vagy felolvasás. A szervezetet érdeklő levelek címezendők. C. Berki, 38 N. Fairfield Ave., levelező titkár Munk. Szerv.

XX. oszt. Cincinnati-i Szocialista Munk. Szerv. Az üzleti gyűléseit tartja minden hétfő és vasárnapján d. e. 9 órakor. Minden vasárnap d. e. 9 órakor felolvasás az S. L. P. Sectio helyiségében 1414 Race St., levelező R. Varjai, 1905 Pleasant St. A dalárda dalorait tartja minden pénteken este 8 órakor a Zung-Saloban 1828 Race St. Gyűléseit minden hétfő utolsó péntekjén. A dalárda levelező-titkára J. Piblinger, 1677 Central Ave.

XXIII. osztály. New Brunswick-i Szoc. Munkás Szerv. Gyűléseit tartja minden hétfő és vasárnapján magánhelyiségében, 303 Neilson St. Titkár F. Devisz, 301 Neilson St.

XXVI. oszt. Oakland és Vidéke Szoc. Munk. Szerv. Lev. titkár Klein M., 516 18th St., Oakland, Cal. Üzleti üléseit tartja minden hétfő és vasárnapján d. u. 2 és fél órakor. Minden hétfő és vasárnapján vita vagy felolvasás tartatik 337 12th St. (Castle Hall), Oakland, Cal.

XXVII. oszt. Peoriai Magyar Szoc. Munk. Szerv. Levelező és pénzügyi titkár Takács István, 625 Fishgate St., kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők. Minden hétfő és vasárnapján d. u. 3 órakor havi és minden 2-ik szombaton képzőgyűlés 2907 S. Adams St.

XXVIII. osztály. Chicagói Szoc. Munk. Szerv. 2-ik osztálya. Titkár L. Mager, 3729 So. Halstead St., kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők.

XXIX. oszt. Newark, O. Szoc. Munkás Szerv. Üzleti üléseit tartja minden hétfő és vasárnapján, 389 Baltimore St. alatti magánhelyiségében. Lev. titkár Sipos János, 395 Baltimore St., kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők.

A dalárda dalorait tartja minden hétfő és péntek este a szervezet helyiségében 8-9-ig. Levelező titkár Turuc Pál, cor. Cedar and Washington St.

XXX. osztály. Columbus, O. Marx Károly Önképző Kör. Titkár, Jergasics János, 252 Second St., kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők. Havi ülése minden hétfő és vasárnapján d. u. 3 órakor. Üzleti üléseit tartja minden hétfő és vasárnapján d. u. 2 órakor. Levelező titkár E. Barthman Ave.

XXXI. osztály. Allegheny, Pa. Üzleti gyűléseit tartja minden hétfő és vasárnapján d. u. 3 órakor. Képzőgyűléseit minden hétfő és vasárnapján d. u. 3 órakor tartja a szervezet magánhelyiségében, 803 East St. Titkár S. Kmotrik, 506 First Street, hová minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők.

XXXII. oszt. Bridgeport, Conn. Lev. titkár L. Sido, 53 Cherry St. Minden szombaton este képzőgyűlés. A rendes havi üzleti üléseit tartja minden hétfő és vasárnapján, d. u. fél 3 órakor magánhelyiségében, 257 Howard Ave.

XXXIII. oszt. E. Chicago, Ind. Titkár Gyurgik János, Box 436. Gyűléseit tartja minden hétfő és vasárnapján d. u. 2 órakor. Minden vasárnap vita és társas összejövetel. Helyisége a Szász-féle Hallban van. XXXIV. osztály. Cleveland East Side Szoc. Munk. Szervezet. Gyűléseit tartja minden hétfő és vasárnap délutánként este 2695 E. 79th St. Titkár Zucker M., 2553 E. 35th St., door 11, kihez minden a szervezetet érdeklő levelek intézendők.

AZI. W. W. MAGYAR LOCALJAI.

"Amerikai Magyar Nyomdász-Szervezet". (Industr. Typographical Union, Local No. 161, I. W. W.) Gyűléseit tartja minden hétfő és 3-ik vasárnap délelőttjén, a Szabadság vendéglőben, 512 E. 6th St. Levelező L. Lefkovits, 516 E. 6th St. (Népakarat-nyomda.)

A chicagói Ladies Tailor Local Union, No. 538. I. W. W. Gyűléseit tartja minden hétfő és második keddjén este 7 órakor, 8-10 Clark St.

A Philadelphiai Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404, I. W. W.) gyűléseit tartja minden hétfő és második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 800 Parrish St. Pénzügyi titkár Parker Leo, 948 N. Randolph st., kihez minden az osztályt érdeklő levél intézendő.

I. W. W. L. U. 25 Br. 2. (I. W. W. Newarki Magyar Vas- és Fémmunkások Csoportjának) helyisége 20 West St. Plavetzky-szálloda. Hivatalos irát tartja minden szombat este 8-10 óráig. Beiratási díj 30c. Havi járulék 25c. Felvívjuk magyar munkástársainkat a beiratkozásra. Adler Lajos, titkár.

A Magyarajkú Bádógosok és Szerelők Szakegylete. 1567 2nd Ave., I. emelet (Új világ kávéház). Összejövetel minden kedden este 8-10 óráig és vasárnap délelőtt 9-12-ig. Elnök Fazekas Lajos. Jegyző Paszkesz Miksa, lakik 426 E. 84th St.

A Milwaukee Magyar Szoc. Önképző és Dalkör. Titkár Merdler Zoltán, 717 Garfield Ave. Üzleti gyűléseit tartja minden hétfő és vasárnap délutánján, cor. 3rd and Prairie St.

Newarki (N. J.) Petőfi Munkás Dalkör. Elnök: Sass Béla. Titkár: Keszéri Pál (147 Court St.) Gyűléseit tartja a Plavetzki-Hallban. (20 West St.)

MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ SZÖVETSÉG. 20 West St., Newark, N. J. Az összes levelek Fekete János p. ü. titkárhoz, 74 So. Orange Ave., Newark, N. J., intézendők. A központi titkárral hivatalos ügyekben lehet beszélni minden szerdán és pénteken este fél 8-tól fél 10-ig. Intéző bizottság: Székelyhe: Newark, N. J. Gyűléseit tartja minden hétfő vasárnapján d. e. 9 órakor.

Elnök: Fradrich Ferencz, 181 Howard St.; alelnök: Edison Lajos, 74 S. Orange Ave.; lev. és pénzügyi titkár: Fekete János, 74 S. Orange Ave.; pénztárnok: Kish János, 141 West St.; számvizsgálók: Linhardt Antal, 85 Sussex Ave., Newark, N. J.; Pollák Bertalan, 33 Monroe St., Passaic, N. J.; Székely János, 89 Jersey St., Patterson, N. J.; szervező: Adler Lajos, 134 West St., Newark, N. J.; jegyző: Vörös József, 220 3rd St., Elizabeth N. J.; ellenőr: Fischer Mór, 139 Ripley Pl., Elizabeth N. J.; Herceg Lajos, 1168 2nd Ave., New York City. Bridgeporti Betegsegélyző Egyletet ügykezelője: Róna Dezső, 136 Boyden St., Newark, N. J.

Ostályok: I. osztály. New York Elnök Schwarcz Vilmos, P. ü. és lev. titkár Fisher Samu, 516 E. 6th St. Pénztárnok: Buxbaum Gyula, 1685 First Ave. Hivatalos orvos Dr. M. Slabey, 226 E. 72nd St. Választó 6066-70th. Gyűlések minden hétfő és 3-ik péntekjén. Helyisége 404 E. 64th St., Hunyadi Hall.

II. oszt. Cleveland, O. Elnök Németh I., P. titk. Sohári István 2049 W. 29th St., pénztárnok Szemenyei Imre, 3711 W. Lorain Ave. Gyűléseit tartja minden

hónap 3-ik vasárnapján délelőtt. Hivatalos orvos Dr. Francisci, 3242 Lorain Ave.

III. osztály. New Brunswick, N. J. Elnök Szabó S. Titkár Zsolnay Géza, 303 Neilson St. Pénztárnok Walljus József, 300 Neilson St. Gyűléseit tartja minden 4-ik vasárnap, 303 Neilson St.

IV. osztály. Hartford, Conn. Elnök Frank Knöck. P. ü. és lev. titkár Schulteis M., 52 Grand St., hová az osztályt érdeklő levelek küldendők. Pénztárnok Kaszsig Gy., 46 York St. Üzleti üléseit tartja minden hétfő és vasárnap délutánján.

V. osztály. Elizabeth, N. J. Elnök Gallé B. P. ü. és lev. titkár Csontos János, 457 Bond St. Pénztárnok M. Horváth, 145 Inslie Pl. Orvos Dr. Stein Emil, 155 2nd St. Gyűléseit tartja minden hétfő 3-ik keddi estején.

VI. osztály. Detroit, Mich. Elnök Szabó Imre. Pénztárnok Vers József, lakik 2260 Jefferson Ave., p. ü. és lev. titkár Simonffy Sándor, 8 Vanderbilt Ave. W. Detroit. Gyűléseit tartja minden hétfő és vasárnapján, d. u. 2 órakor 2132 Jefferson Ave., W. Detroit.

VII. osztály. Lynn, P. ü. és lev. titkár Dobrovits András, P. O. Box 35.

VIII. osztály. Newark, N. J. Elnök Rörich J. Pénztárnok Rettig Károly, lakik 47 Mercer St. Pénzügyi és lev. titkár Edison L., 74 So. Orange Ave. Gyűléseit tartja minden hétfő és vasárnapján d. u. 3 órakor. Hivatalos orvos Dr. L. Weisz, 227 So. Orange Ave. Rendelő órák délelőtt 8-10-ig, délután 1-3-ig, este 6-8-ig. Minden havi gyűlés előtt való kedden tisztviselő gyűlést. Buffalo, N. Y. Elnök Singer J., alelnök Fekete Gy., pénztárnok Buss István, levelező és pénzügyi titkár Heim András, lak. 2061 Niagara St., hová minden az osztályt érdeklő levelek intézendők. Gyűléseit tartja minden hétfő és vasárnapján.

IX. osztály. Erie, Pa. Elnök Tótháti Béla, titkár K. Horváth, 909 W. 2nd St., hová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Pénztárnok Stephan Gy. Orvos Dr. Ackermann, lakik 9-ik 11 W. St. Telephone Munk. Szerv. Gyűléseit tartja minden hétfő és 3-ik szombaton este 8 órakor.

XI. osztály. Orange, N. J. Elnök Szokonya András. Pénztárnok Végyszer János. P. ü. és lev. titkár Paulik Lajos, lakik 239 Valley St., hová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Gyűléseit tartja minden hétfő 3-ik péntekjén, este 8 órakor, 101 Nassau St.

XII. oszt. Milwaukee, Wis. Pénztárnok Philipszky J., 660 25th St. Pénzügyi titkár A. Pieber, 496 62nd Ave., West Allis, Wis., hová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Képzőgyűléseit tartja minden hétfő 2-ik hétfőjén. Üzleti gyűléseit tartja minden hétfő 4-ik hétfőjén este 8 órakor helyiségében, Lipp's Building, cor. 3rd and Prairie St.

XIII. oszt. Chicago, Ill. P. ü. és lev. titkár L. Szabó, 496 N. Robery St., hová minden a betegsegélyt érdeklő levelek intézendők.

XIV. oszt. Schenectady. Titkár L. Tóth, 109 7th Ave. Pénztárnok K. Frantvain 207 Sunset St. Gyűléseit tartja minden hétfő harmadik csütörtökjén este Tóth L. tagtárs lakásán, 109 7th Ave.

XV. osztály. East Pittsburg, Pa. Elnök Gross H. P. ü. és lev. titkár Székely Imre, P. O. B. 242 E. Pittsburg. Pénztárnok J. Braun, Box 101 E. Pittsburg, Pa. Orvos Dr. Grandel, Braddock Ave., Turtle Creek, Pa. Gyűléseit tartja minden hétfő 4-ik vasárnap délelőtti órákban 210 Electric Ave.

XVI. osztály. St. Louis, Mo. Elnök Mandel János. Pénztárnok Kish Gergely, lakik 162 Miller Street, Titkár Lahmann István, lakik 181 So. 11th Street, hová minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Orvos Dr. Ch. Weinsberg, 1531 So. 11th St. Rendelő órák 2-4-ig, este 7-8-ig, vasárnap 1-3-ig. Gyűléseit tartja minden hétfő 3-ik vasárnap d. u. a Gruncz-féle Hallban, 1606 So. 7th St.

XVII. oszt. Philadelphia. Elnök Ternay F. Pénztárnok Papp Sándor, 418 S. 4th St., p. ü. titkár Tóth István, 822 N. 4th St., levelező titkár Tudor Tivadar, 825 N. Lawrence St., hiv. orvos Dr. Steiner S., 851 N. 5th St. Gyűléseit tartja minden hétfő 3-ik vasárnapján, délután 2 órakor 800 Parrish St. (magánhelyiség).

XVIII. osztály. Hoboken, N. J. Elnök Mészáros István. Titkár Klein Béla, lakik 91 Grand St., pénztárnok ifj. Mészáros Márton, 81 Grant St. Üzleti gyűléseit tartja minden hétfő 3-ik szombat este, képzőgyűléseit minden hétfő szombaton estején.

XIX. oszt. Passaic, N. J. Elnök Pollák B., p. ü. és lev. titkár Hübner J. c. o. Pollák, 33 Monroe Street, hová minden az osztályt érdeklő levelek intézendők. Pénztárnok Bujáki János. Hiv. orvos Hajtinger Kálmán. Gyűléseit tartja minden hétfő 2-ik vasárnapján d. u. 4 órakor 2nd Ave., Molitorisz-Hallban.

XX. oszt. Bridgeport, Conn. Elnök Naményi Sándor. Levelező titkár Horváth Pál, 209 Pine St. Pénztárnok Bajko István, 174 Pine St. Rendes gyűléseit tartja minden hétfő 3-ik vasárnapján d. u. 3 órakor 257 Howard Ave.

XXI. oszt. San Francisco, Cal. Pénzügyi titkár Orosz István, 13774 Minna St. Pénztárnok Dobrodenka F., 1303 Minna St. Gyűléseit tartja minden hétfő és második szerdánján este 8 órakor 883 McAlister St., az S. L. P. helyiségében.

XXII. oszt. Manayunk, Pa. Elnök J. Kanicsár, p. ü. és lev. titkár J. Janice, 131 Leving St., pénztárnok J. Pintér, 4407 Main St. Gyűléseit tartja minden hétfő 3-ik vasárnapján d. u. 2 órakor a pénztárnok lakásán.

XXIII. oszt. Allegheny, Pa. Elnök Marossy István. Pénztárnok Deman I. Titkár Bankovics I. 1517 Chartiers St. Gyűléseit tartja minden hétfő 2-ik szombaton estején 803 East St. magánhelyiségében.

XXIV. oszt. Berwick, Pa. Elnök Kiss István, pénztárnok: Németh Lajos, Box 101, Station B, lev. és p. ü. titkár Simon Nándor, 1119 3rd Ave., hová minden az osztályt érdeklő levelek intézendők. Rendes havi gyűléseit tartja minden hétfő 3-ik szombat estején, este fél 8 órakor. A többi szombat estején képzőgyűléseket tart.

XXV. osztály. Franklin Furnace, N. J. Titkár A. Kiss, P. O. B. 339. Elnök Nagy Károly.

XXVI. osztály. Newark, O. Elnök Turucz Pál, pénzt. Besenyő G., 346 Washington St., I. és p. ü. titk. Bauer J., 350 Schuch St., kihez az osztályt érdeklő levelek küldendők. Gyűlések minden hétfő 3-ik vasárnapján tartatnak 389 Baltimore St. Alatti magánhelyiségben.

XXVII. oszt. Columbus, O. Titkár Williger József, 219 E. Main St., kihez minden az osztályt érdeklő levelek intézendők.

XXVIII. oszt. Peoria, Ill. Elnök és pénztárnok Takács István, lakik 625 Fishgate St. Titkár Iszák Sándor, lakik 625 Fairholme Ave. Gyűléseit tartja minden hétfő és vasárnapján d. u. 3-kor 2907 Adam St.

Bridgeporti Bets. Szöv. ügykezelőse, ahol fogak felvételre jelentkezhetnek. A belépő tagok felvilágosítást kaphatnak Róna D. ügykezelőnél, 136 Boyden St., Newark, N. J.

T. M. E. M. Betegsegélyző Egylet. Alapított 1904. április 4-én. Gyűléseit tartja minden hétfő vasárnapján d. u. 2 órakor a Fortune Hallban, 226 5th St., Springfield, Ill.

Tisztviselők: Elnök idősebb Nyilas György. Alelnök Nyilas András. Jegyző J. Szívós, 805 N. 7th St., Springfield, Ill., kihez az egyletet érdeklő levelek címezendők. Titkár Németh András. Pénztárnok Németh Ferenc. Ellenőr ifj. Nyilas György. Pénzügyi bizottsági tagok: Batta F. István és Ménéz András. Helyi beteglőgátó Naményi Károly. Vidéki: Sivák András. Teremőr Kertész János. Bridgeport. Szövets. ügykezelő idősebb Nyilas György, 1516 Sangaman Ave., Springfield, Ill.

MUNK. BET. ÉS ÖNKÉPZŐ SZERVEZET. Munk. Bet. és Önk. Szerv. I. osztálya. Brooklyn. Üzleti üléseit tartja minden hétfő 2-ik keddi estején és képzőgyűléseit minden harmadik vasárnap este 8 órakor 5 Boerum Street. Elnök Ondák János, 16 Utica Ave., Brooklyn. Alelnök Sheblá József, 401 Central Ave., Brooklyn. Titkár Mandula Sándor, 258 Heyward St., Brooklyn. Pénztárnok Barnóczki Mihály, 75 Meserole St., Brooklyn. Hivatalos orvos M. B. Pearlstien, 309 Hewes Street, cor. Harrison Ave., Brooklyn, N. Y.

Abelowitz A. Mindenféle phonographok és hangszerek. Legnagyobb választék magyar rekordokban. Kérjen arjegyüket. 132 St. Marks Place, (8th St.) NEW YORK.

FINTA MIHÁLY. BORRÉLY ÉS TÖDRÁSZ. 516 E. 6th Street, New York. Tartós és puha bőrből készült szép Divatos Cipők. olcsó árban kaphatók a "UNION SHOE CO."-nál! Ave B. cor. 4th St. NEW YORK.

Mrs. KLEIN Étterme és Kávéháza. 257 Springfield Ave., NEWARK, N. J. A newarki szocialisták kedvelt találkozó helye. Nyitva éjjel-nappal. Kitünő magyar konyha. Vidéki elvtársak utbaigazitást kaphatnak. A Népakarat a t. közönség rendelkezésére áll.

"HUNGARIA" elsőrendű magyar Saloon és vendéglő. 263 Ninth St. San Francisco cor. Clementine St. Bor és Sör csarnok, izletes magyar étel és italok minden időben kaphatók. Kitünő biliárd terem, a San Francisco-i magyarság kedvelt találkozó helye. A magyar munkásság pártfogását kéri ERDELYI A., tulajdonos.

Egy cseppet a házba egy igaz mértékkel mért, fél gallonos korsó jó WHISKEY vagy BRANDY egy hónapig is tart. Ládába csomagolva az ország bármely részébe elküldöm saját felelősségemre \$1.50-ért H. J. FRIEDMANN szeszestől kereskedő 874-76 GRAND AVE. Chicago, Ill.

Péter Lajos "Rákóczi Hall"-hoz címzett. Vendéglő, Kávéház és Etterme. - 4-ik utca 197, New York - AJÁNLJA KITÜNŐ MAGYAR KONYHÁJÁT. Kitünő italok. Alkalmos helyiség mulatságok, lakadalom vagy hasonló ünnepélyre. A New Yorki Magyarajkú Szocialisták kedvelt gyűlésközi helye. Különféle munkás-lapok az elvtársak rendelkezésére állanak.

Ugyes magyar szülésznő Jergler Paula Budapesten az egyetemen vizsgázott és a tudósítási klinikán főbába volt, sok évi gyakorlat után tanúsított és segélyt nyújt mindenben, 546 Washington Boulevard, Pauline St. sarkán, Chicago, Ill. Telefon Seeley 8183.

Magyar Kávéház és Biliárd-Terem. GÁSPAR KÁROLY 529 East 5-ik utca, Avenue A és B között, New York.

A. GROSSMANN MOSÓ-INTÉZETE 738 E. 9th St. N. Y. A ruhát elhoztja s készen házhoz szállítja.

MAGER LÁSZLÓ MAGYAR étterem és kávéház 3729 S. Halsted St. CHICAGO, Ill. A So. Side szocialisták kedvelt találkozóhelye. Jó ételek. - Tiszta szobák. - Felvilágosítással szívesen szolgálok. Az elvt. pártfogását kérem.

Bevándorlók figyelmébe ajánlja csinosan berendezett tiszta s jutányos áru SZOBÁIT ROSTÁSSY REZSŐ 513 E 6th St. "Népakarat" szerkesztőségével szemben. NEW YORK. Az elvtársaknak Magyarországból érkező leveleire díjmentesen adok felvilágosítást és kívánatra a hajónál megvárom őket. ÉTTERMEK ÉS KÁVÉHAZAM a magyarnyelvű öntudatos munkások kedvelt találkozó helye. Izletes friss ételek. - Hazai biliárd asztalok. Bel és külföldi pártlapok. Feltétlen megbízhatóság.

Bevándorlók figyelmébe ajánlom LIBERTY Szálloda 49 MERCER ST., Newark, N. J. ÁRPÁD Szálloda 431 E. 6th St., New York, City. magyar bor és sör csarnok, kávéház és éttermet. Pool és biliárd. - Tiszta szobák. - Hazai Népszava. Bel- és külföldi lapok. A munkások találkozó helye. A. ORAWETZ. Első new yorki magyar